

Èmí Àsọtẹ̀lẹ̀: Ìdarí àti Ìkòni

Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakúkù

Jeff Pippenger

2012-10-15

Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakúkù 3 nínú 95

Ìṣàkóso: Ìpìlẹ̀ Tábilì Méjì Habakuku

Àkójọpọ̀ yìí ni a n pè ní Tábilì Méjì ti Hábakúkù. Títí di àkókò yìí, a ti n mú àwọn òtítító kan láti inú Àwọn Àtẹ̀jádé 1843 àti 1850 jáde, kì í ṣe láti dáàbò bo wọn ní ti Bíbẹ̀lì ní àkókò yìí, sùgbón láti fi idí rẹ̀ múlẹ̀ pé Ellen White fowó sí àwọn òtítító wònyí. Ohun tí a dúró lé ni pé bí ẹ̀ bá kọ àwọn òtítító ipìlẹ̀ wònyí, ní àkókò kan náà ẹ̀ n kọ Èmí Àsọtẹ̀lẹ̀. A fẹ̀ kókó fi èyí sínú àkòsilẹ̀.

Àtúnnyèwò Ìtàn Àwọn Millerite àti Èkún Lálẹ̀ Òru Gan-an

Nínú ìfihàn wa àkókò, a ṣe àtẹ̀jádé ìtàn àwọn Millerites, àwọn àmì-ònà láti oḍún 1798 sí 1844. Nínú ìfihàn wa tó kojá, a wo ìtàn náà pẹkipẹki sí i láti àkókò idádúró títí dé ipipadé ilẹ̀kùn ní October 22, 1844, ní fífí àkókò yẹn mò gégé bí Igbe Àárín Òru. Igbe Àárín Òru wọ inú ìtàn ní Ipádé Àgọ Exeter, August 12–17, 1844, ó sì tẹ̀síwájú títí di October 22, 1844. Àkókò idádúró náà, tí ó bèrẹ̀ ní March 1844, jẹ́ apá kan nínú Igbe Àárín Òru àti ilànà iwènùmọ̀ tí ó pèsè àwọn èniyàn kan láti kéde iròyìn rẹ̀.

A ní irètí láti fi èyí múlẹ̀ nínú ọkàn àti èrò-inú yín lánáa. Gbogbo àwọn àpẹ̀rẹ̀ nínú Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún nípa àwọn àkókò idádúró sọ nípa òpin ayé. Ellen White, nígbà tí ó n ṣàlàyé lórí 1 Kòríntì 10:11, wí pé, “Olúkúlùkù àwọn wòlìi igbàani sọ̀rọ̀ sí i fún ojọ̀ wa ju àwọn ojọ̀ tí wọn wà láàyè nínú wọn lọ.” 1 Kòríntì 10:11 sọ̀ pé, “Nísinsin yíi gbogbo nńkan wònyí ṣẹ̀lẹ̀ sí wọn gégé bí àpẹ̀rẹ̀: a sì kọ̀ wọn sílẹ̀ fún ikilọ̀ wa, àwa tí òpin ayé tí dé sóri wa.” Ìtàn àwọn Míléràiti jẹ́ ìtàn ohun tí yóò ṣẹ̀lẹ̀ ní òpin ayé. Gbogbo àwọn ìtàn Bíbẹ̀lì wònyí nípa àkókò idádúró àti ohun tí ó tẹ̀ lé e n ṣàfihàn ohun tí yóò ṣẹ̀lẹ̀ ní àkókò idádúró àwọn Míléràiti àti Èkún Láààrọ̀ Ọ̀gànjọ̀. A nílò láti lóye àwọn nńkan wònyí nítorí pé ìtàn yóò tún ara rẹ̀ ṣe.

2520: Ìfowósi Ellen White

A ti n bá ọ̀ràn àkókò lórí àwọn Àtẹ̀ yìí lò, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé a kò tii sọ̀rọ̀ púpọ̀ nípa rẹ̀. Èkọ̀ àkókò tí a fẹ̀ fi hàn pé Ellen White fowó sí ní kedere ni 2520. A ṣe àwọn ìfihàn méjì àkókò láti mú wa dé ibi yìí. Ní ọ̀wúrọ̀ ọ̀la, a ó bèrẹ̀ sí i ronú lórí Daily lórí Àtẹ̀ yìí.

Ríranti Ìtósónà àti Èkọ̀ Olúwa

È jẹ́ kí a bèrẹ̀ pẹ̀lú Life Sketches, ojú-ìwé 196: “A kò ní ohun kankan láti bèrù fún ojọ̀ iwájú, bí kò ṣe pé a ó gbàgbé ọ̀nà tí Olúwa ti fi darí wa, àti èkọ̀ Rẹ̀ nínú ìtàn igbà àtijọ̀ wa.” Ohun kan soṣo tí Kristẹ̀ni ní láti bèrù fún ojọ̀ iwájú ni kí ó yọ̀ kúrò lójú ọ̀nà kí ó sì sẹ̀gbé. Ohun tí ó yẹ́ kí a máa bèrù nípa rẹ̀ kì í ṣe àirí iyè àinípẹ̀kun gbà. Níhìn-in, Sister White sọ̀ pé a kò ní ohun kankan láti bèrù fún

Olúwa, yálà nínú iyípadà àwọn ẹlẹ̀sẹ̀ àti nínú ijíjì iyè ẹ̀mí láàrín àwọn Kristẹ̀ni, tí jẹ̀rìí pé irántí nàà jẹ̀ tí Ọ̀run. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé àwọn onígbàgbọ̀ nàà kò lè ọ̀lọ̀wọ̀ ọ̀dún 1843, wọn ní idánílójú pé Ọ̀lọ̀wọ̀ ni ó ti darí wọn nínú irírí wọn àtíjọ̀.

Pèlú àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ tí wọn ti ka sí ẹ̀ni pé wọn n tọ̀ka sí àkókò jìnlẹ̀padà kejì ni a hun itọ̀ni kan tí a ẹ̀ ní pàtàkì láti bá ipò àdánílójú àti ifojúsùn pèlú idákéjẹ̀ wọn mu, tí ó sì n fún wọn ní iyànjú láti fi sùurù dúró nínú igbàgbọ̀ pé ohun tí ó sì ọ̀kúnkún sí ọ̀yẹ̀ wọn nísinsin yìí yóò di mímọ̀ ní igbà tí ó yẹ̀.

Nínú ipínrò yẹ̀n, ó sọ̀ pé, “A hun un pọ̀ mọ̀ àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ tí wọn ti ka sí ẹ̀yí tí ó kan àkókò igbà wíwá kejì . . .” Àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ wo ni wọn gbà pé ó kan Igba Wíwá Kejì? 2520, 2300, àti 1335. Wọn gbà pé gbogbo mètẹ̀tẹ̀ta àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ àkókò wònyí parí ní ọ̀dún 1843, àti pé ẹ̀yí ni Igba Wíwá Kejì.

Lára àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ wònyí ni ẹ̀yí tí Hábákúkù 2:1–4 pé: “Èmi yóò dúró lórí ibi ọ̀sọ̀ mi, ẹ̀mi yóò sì gbé ara mi kalẹ̀ lórí ilẹ̀-ọ̀sọ̀, ẹ̀mi yóò máa ọ̀ láti rí ohun tí Yóò sọ̀ fún mi, àti ohun tí ẹ̀mi yóò dáhùn nígbà tí a bá bá mi wí. Olúwa sì dá mi lóhùn, ó ní, Kọ̀ iran nàà sílẹ̀, kí o sì mú un hàn kedere lórí àwọn tábilì, kí ẹ̀ni tí ó bá kà á lè sáré. Nítorí iran nàà ọ̀ jẹ̀ fún àkókò tí a yàn, ọ̀gbọ̀n ní iparí yóò sọ̀rọ̀, kí yóò sì purọ̀: bí ó tilẹ̀ pé, dúró dè é; nítorí pé dájúdájú yóò dé, kí yóò pé. Wò ó, ọ̀kàn ẹ̀ni tí a gbé ga kò dúró ọ̀sin nínú rẹ̀: ọ̀gbọ̀n olódodo yóò yè nípa igbàgbọ̀ rẹ̀.”

Ní ibèrèbèrè ọ̀dún 1842 gan-an ni itọ̀nisónà tí a fi fúnni nínú àsoṭẹ̀lẹ̀ yìí láti “kọ̀ iran nàà sílẹ̀, kí o sì mú un yé kedere lórí àwọn tábilì, kí ẹ̀ni tí ó bá kà a lè sáré,” mú kí Charles Fitch ronú sí pípèsè àtẹ̀ iran àsoṭẹ̀lẹ̀ kan láti fi ọ̀fihàn àwọn iran Dániẹ̀lì àti Ifihàn nàà. Wọn ka itẹ̀jádẹ̀ àtẹ̀ yìí sí imúṣẹ̀ àṣẹ̀ tí a fi fún Habakuku. Síbẹ̀, ní àsikò nàà, kò sí ẹ̀ni tí ó ọ̀kúnkún pé idádúró tí ó dábí ẹ̀ni pé ó wà nínú imúṣẹ̀ iran nàà—àkókò ipẹ̀—ni a tún gbé kalẹ̀ nínú àsoṭẹ̀lẹ̀ kan nàà. Lẹ̀yìn idààmú nàà, ẹ̀ṣẹ̀ Ẹ̀wé Mímọ̀ yìí farahàn gégé bí ohun tí ó ní itumọ̀ pàtàkì gidigidi pé: “Nítorí iran nàà ọ̀ jẹ̀ fún àkókò tí a yàn; ọ̀gbọ̀n ní ikeyin yóò sọ̀rọ̀, kí yóò sì purọ̀: bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó pé, dúró dè é; nítorí dájúdájú yóò dé, kí yóò pé. . . . Olódodo yóò sì yè nípa igbàgbọ̀ rẹ̀.”

Àwòrán 1843 àti Ẹ̀mí Àsoṭẹ̀lẹ̀

Kò ẹ̀ pàtàkì bóyá o n ẹ̀ ọ̀sọ̀ déédéé tàbí ọ̀sọ̀ aláldéédéé—àwọn ọ̀rọ̀ tí Ellen White lò fún ọ̀sọ̀ àpẹ̀jọ̀ àti ọ̀sọ̀ itilẹ̀yìn ara ẹ̀ni, lésèsẹ̀. Bóyá o lọ̀ sí àwọn ọ̀sọ̀-iran ọ̀sọ̀ aláldéédéé tí n ọ̀sọ̀ nípa itilẹ̀yìn ara ẹ̀ni nínú Adventism tàbí sí General Conference tàbí sí Biblical Research Institute, bí o bá bi wọn nípa 1843 Chart, wọn yóò sọ̀ pé, “Àṣiṣe púpọ̀ wà lórí Chart yìí.” Wọn tako Ellen White, ẹ̀ni tí ó sọ̀ pé Olúwa di ọ̀wọ̀ Rẹ̀ lórí “àṣiṣe kan” nínú diẹ̀ lára àwọn nọ̀nbà tó wà lórí Chart yìí.

Ọ̀gbọ̀n wọn tún fi ara wọn sí ipò àtakò sí Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀wọ̀. Nínú Hábákúkù, a sọ̀ pé iran yìí “kí yóò . . . purọ̀.” Iran tí àwọn Aṣáájú-ọ̀nà nàà ní láti fi sí orí Tábilì 1843, tí wọn sì ẹ̀ bẹ̀, jẹ̀ imúṣẹ̀ Hábákúkù 2. Ẹ̀yí ni iran tí wọn ní láti fi sí orí Tábilì yìí, Hábákúkù 2 sì sọ̀ pé iran yìí “kí yóò . . . purọ̀.” Nítorí nàà, nígbà tí o bá sọ̀ pé Tábilì yìí “kún fún àwọn àṣiṣe,” iwọ̀ n tako Ẹ̀mí Àsoṭẹ̀lẹ̀ àti Bíbẹ̀lì pèlú.

Apá kan nínú àsoṭẹ̀lẹ̀ Eṣekiẹ̀lì pèlú jẹ̀ orisun agbára àti itùnú fún àwọn onígbàgbọ̀ pé: “Ọ̀rọ̀ Olúwa sì tọ̀ mí wá, ó ní, Omo ẹ̀niyàn, ọ̀we kín ni ẹ̀yí tí ẹ̀yin ní ní ilẹ̀ Ísírẹ̀lì, tí n wí pé, A mú àwọn ọ̀jọ̀ gùn, gbogbo iran sì ọ̀bù? Nítorí nàà sọ̀ fún wọn pé, Báyi ni Olúwa Ọ̀lọ̀wọ̀ wí... Àwọn ọ̀jọ̀ tí súnmọ̀ tọ̀sí, àti imúṣẹ̀ gbogbo iran... Èmi yóò sọ̀rọ̀, ọ̀rọ̀ tí ẹ̀mi yóò sì sọ̀ yóò ẹ̀; a kí

yòò mú un gùn mò.” “Àwọn ilé Ísírèlì wí pé, Ìran tí ó ní rí jé fún ọ̀pọ̀ ọ̀jọ̀ tí ń bọ̀, ó sì ń sọtẹ̀lẹ̀ nípa àwọn àkókò tí ó jìnnà réré. Nítorí nàà sọ̀ fún wọn pé, Báyií ní Olúwa Ọ̀lórún wí; Kò sí ọ̀kan nínú ọ̀rọ̀ mí tí a ọ̀ò tún mú gùn mò, sùgbọ̀n ọ̀rọ̀ tí mo ti sọ̀ ni a ó ẹ̀.” Ẹ̀sekíẹ̀lì 12:21–25, 27, 28.

Ìpele Méjì ti Àwọn Olùjòsìn

Ẹ kiyèsí pé ó ń sọ̀rọ̀ nípa ẹgbé méjì ti àwọn olùjòsìn. Ó sọ̀ pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, nígbà tí idààmú yìí dé, tẹ̀síwájú láti máa kẹ̀kọ̀ọ̀ àwọn àsọtẹ̀lẹ̀, èyí tí ó fi hàn pé ẹgbé kan wà tí kò tẹ̀síwájú. A ó rí imọ̀lẹ̀ sí i lórí iyàtò tó wà láàárín ẹgbé méjèèjì nàà.

Ìmúṣẹ̀ Hábákúkù 2:1–4 ní Àwòrán 1843 yìí àti Àwòrán 1850. Àní nínú Hábákúkù pẹ̀lú, ẹ̀ṣẹ̀ 4 sọ̀ pé olódodo yóò yè nípa ìgbàgbọ̀ rẹ̀, àti ẹ̀ni tí ọ̀kàn rẹ̀ gbéraga. Ó ń sàpẹ̀júwe ìranṣẹ̀ méjì ti àwọn olùjòsìn. Itàn Igbe Àárín Òru mú àwọn ìranṣẹ̀ méjì ti àwọn olùjòsìn jáde, àti pé àwọn ìranṣẹ̀ méjèèjì wònyí ní a ń bá sọ̀rọ̀ nínú Hábákúkù.

Nínú ipínrò tó kàn, léyìn tí ó ti tọ̀ka sí Hábákúkù 2 àti Ísíkiẹ̀lì, ó dá ọ̀kan nínú àwọn ẹgbé nàà mò: “àwọn tí ń dúró de.” Ta ni àwọn tí ń dúró de? Wọn jẹ̀ àwọn tí ń mú Dániẹ̀lì 12 ẹ̀, “Olùbùkún ni ẹ̀ni tí ń dúró de, tí ó sì dé 1335.” Ẹgbé yìí ni àwọn tí ń dúró de.

Àwọn tí ń dúró nàà yò, wọn gbàgbọ̀ pé Ẹni tí ó mò ọ̀pin láti ibèrè ti wo isàlẹ̀ kojá àwọn àkókò ayé, àti pé, ní ríwájú ijákulẹ̀ wọn, Ó ti fún wọn ní ọ̀rọ̀ ìgboyà àti irètí.

A ní arábìnrin kan tó pè wá, ẹ̀ni tí ó ti ń ṣiṣẹ̀ ní ọ̀kan lára àwọn orílẹ̀-èdè Ìlẹ̀ Oòrùn Yúróòpù fún ọ̀dún díẹ̀. Ibẹ̀ ni ó ti wá, ó kó lọ sí Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, àti nígbà tí ó lóye ihìnrere yìí, ó padà lọ síbẹ̀. Ó ti dojú kọ̀ itakora, níwọn bí idílẹ̀ sọ̀ṣòsì rẹ̀ àtijọ̀ tí ń bá àwọn aṣáájú ní orílẹ̀-èdè rẹ̀ sọ̀rọ̀ láti “ti ilẹ̀kùn mò ọ̀n.” Láipẹ̀ yìí, Olúwa sí ilẹ̀kùn sílẹ̀ fún un láti pín ihìnrere yìí pẹ̀lú àwọn ẹgbé ènìyàn.

Ó pè ní kùtùkùtù òwúrò yìí, ó sì sọ̀ pé idènà kan ni ìrìnàjò. Wọn nílò ọ̀kọ̀ ayọ̀kẹ̀lẹ̀ kan láti fi rìnàjò kí wọn sì kóni nípa ihìn isẹ̀ yìí, sùgbọ̀n wọn kò ní owó tó yẹ. Ní kété tí wọn dé ibi yìí, àwọn ọ̀rẹ̀ láti Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, tí Olúwa ti mú ní idálẹ̀kọ̀ọ̀ ọ̀kàn, rán owó tó pé láti ra ọ̀kọ̀ ayọ̀kẹ̀lẹ̀ kan.

Èyí ni irú irírí tí ń ṣẹ̀lẹ̀ fún àwọn tí a ti ẹ̀ idààmú ọ̀kàn wọn. A ti ẹ̀ idààmú ọ̀kàn wọn, sùgbọ̀n Olúwa darí wọn sí Ìwé Mímọ̀ láti fi gbà wọn níyànjú, ní wí pé, “Ìdààmú yìí wà nípasẹ̀ ìtọ̀sọ̀nà mí. Ẹ máa bá a lọ síwájú nikan.”

“Bí kò bá ẹ̀ fún irú àwọn apá Ìwé Mímọ̀ bẹ̀, tí ń kilò fún wọn láti fi sùúrù dúró, kí wọn sì di ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ wọn mú ṣínṣín nínú ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún, ìgbàgbọ̀ wọn ì bá ti ṣubú ní wákàtí idánwò nàà.”

Àpẹ̀júwe Àwọn Wúndiá Mewàá àti Àkókò Idádúró nàà

Kiyèsí bí Sister White ẹ̀ so àpẹ̀júwe Wúndiá Mewàá pọ̀ mò Habakkuk 2, níwọn bí àwọn méjèèjì ẹ̀ ń sọ̀rọ̀ nípa àkókò idádúró àti ẹ̀ka méjì àwọn olùjòsìn.

Òwè àwọn wúndiá mewàá nínú Mátíù 25 pẹ̀lú fi irírí àwọn ènìyàn Adventist hàn. Nínú Mátíù 24, ní idáhùn sí ibéèrè àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Rẹ̀ nípa àmì ibòwòlẹ̀ Rẹ̀ àti ti ọ̀pin ayé, Kristi ti tọ̀ka sí díẹ̀ nínú àwọn isẹ̀lẹ̀ pàtàkì jùlọ̀ nínú itàn ayé àti ti ijọ̀ láti ìgbà ibòwòlẹ̀ àkókọ̀ Rẹ̀ tí tí dé ibòwòlẹ̀ kejì Rẹ̀; iye ni, iparun Jerusalemu, iponjù nílá ti ijọ̀ lábẹ̀ inúnibíni àwọn aláìsìn-ọ̀ba àti ti

póòpù, idúdú oorun àti òsùpá, àti ìṣubú àwọn iràwò. Lẹ́yìn èyí Ó sọrò nípa ìbòwòlẹ̀ Rẹ̀ nínú ìjòba Rẹ̀, Ó sì pa òwe náà tó ṣàpèjúwe èyà méjì àwọn ọmọ-òdò tí ń retí ifarahàn Rẹ̀. Orí 25 bèrè pèlú àwọn ọrò wònyí pé: “Nígbà náà ni a ó fi ìjòba ọrun wé àwọn wúndiá mewaá.” Níhin-ín ni a ti mú ijo tí ń gbé ní àwọn ojò ikeyin wá sí iwòye,”—ní báyii, ó ń lo èyí sí Itàn àwọn Millerite, ṣùgbón kíyèsí ohun tí ó ń sọ—“Níhin-ín ni a ti mú ijo tí ń gbé ní àwọn ojò ikeyin wá sí iwòye,”—ta ni “ijo tí ń gbé ní àwọn ojò ikeyin”? Èyí ni àwa.

“Èyí kan náà ni a tọka sí ní iparí orí 24. Nínú àkàwé yii ni a fi àwọn irírí wọn hàn nípasẹ̀ àwọn ìṣelẹ̀ ìgbéyàwó ti Ìlà Oòrùn. ‘Nígbà náà ni a ó fi ìjòba ọrun wé wúndiá mewaá, tí wọn mú fitilá wọn, tí wọn sì jáde lọ láti pàdẹ̀ ọkọ iyàwó. Àwọn márùn-ún nínú wọn sì jẹ̀ ọlọgbón, àwọn márùn-ún sì jẹ̀ aṣiwèrè. Àwọn tí ó jẹ̀ aṣiwèrè mú fitilá wọn, wọn kò sì mú òróró kankan lọ pèlú wọn: ṣùgbón àwọn ọlọgbón mú òróró sínú ìkòkò wọn pèlú fitilá wọn. Bí ọkọ iyàwó ẹ̀ se pé dé, oorun wọ gbogbo wọn, wọn sì sùn. Ní ọ̀gànjọ̀ ọ̀ru sì ni a kigbe pé, Kíyèsí i, ọkọ iyàwó ń bọ; ẹ̀ jáde lọ láti pàdẹ̀ rẹ̀.’”

Wọn lóye pé bí a ti kéde ìbò wá Kristi nínú ìhìn ìṣe àngẹ̀lì àkòkò, a fi í hàn nípa ìbò wá ọkọ iyàwó. Àtúnṣe tí ó gbilẹ̀ káakiri lábẹ̀ ikéde ìbò wá Rẹ̀ tí ó súnmo, bá ijáde àwọn wúndiá mu. Nínú àkàwé yii, gégé bí nínú Mátíù 24, a ṣàfihàn irú èniyàn méjì. Gbogbo wọn ti mú fitilá wọn, iye Bíbélì, wọn sì ti jáde lọ láti pàdẹ̀ Ọkọ̀ Iyàwó nípa ìmòlẹ̀ rẹ̀. Ṣùgbón nígbà tí àwọn wèrè mú fitilá wọn láisí òróró, àwọn ọlọgbón mú òróró sínú ìkòkò wọn. Àwọn ọlọgbón ti gba oore-ọ̀fẹ̀ Ọlọrun, agbára Èmí Mímọ̀ tí ń sọ èniyàn di àtúnbí, tí ń tan ìmòlẹ̀, èyí tí ó sọ ọ̀rò Rẹ̀ di fitilá fún ẹ̀se wọn. Wọn kẹkọ̀ Ìwé Mímọ̀ láti mọ̀ òtítọ̀, wọn sì fi gbogbo ọkàn wọn wá iwà mímọ̀ nínú ọkàn àti nínú ìgbésí ayé. Àwọn wònyí ní irírí ti ara ẹ̀ni àti ìgbàgbọ̀ nínú Ọlọrun àti ọ̀rò Rẹ̀, èyí tí idààmú àti idádúró kò lè borí. Àwọn miiran sì ń rin nípa ìmísí àkúnnya, wọn gbẹ̀kẹ̀ lẹ̀ ìgbàgbọ̀ àwọn arákúnrin wọn, wọn tẹ̀lọrun pèlú ìmọ̀lára rere ṣùgbón wọn kò ní òye jinlẹ̀ nípa òtítọ̀ tàbí ìṣe oore-ọ̀fẹ̀ tòótó. Wọn kò tii múra sílẹ̀ fún idádúró àti idààmú. Nígbà tí idánwò dé, ìgbàgbọ̀ wọn ṣubú, ìmòlẹ̀ wọn sì ṣù dín.

“Nígbà tí ọkọ-iyàwó náà se idádúró,”

Nígbà wo ni Ọkọ-iyàwó náà pé? Oṣù Kẹta 22, 1844. Ó ń pé. Kí ni yóò ṣelẹ̀ nísinsin yii? Àwọn egbé méjèjì wònyí ni a ó fi hàn.

Nígbà tí a bá gbàgbé Igbe Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru tí a sì yọ kúrò lójú ọ̀nà sí ayé búburú tí ó wà nísàlẹ̀, a ń fi hàn pé a kò lóye Ìhìn Rere. Ìhìn Rere Tí ń Bé Títí Láé ni ìṣe Kristi nínú mímú àwọn egbé méjì ti àwọn olùjosin jáde, lóri ipilẹ̀ iránsẹ̀ àsoṣelẹ̀ àdánwò. Láti àkòkò idádúró títí dé ipipadẹ̀ ilẹ̀kùn, èyí ni gíga àṣekágbe Ìhìn Rere Tí ń Bé Títí Láé. Níhin-ín, Olúwa gba àwọn egbé méjì wònyí ní àkòkò idádúró, ó ń wá láti darí wọn wọ̀ Ìdájọ̀ pèlú Ara Rẹ̀, ó sì mú wọn gba inú ilàna àdánwò kan kojá láti fi hàn bóyá ní tòótó wọn ní òróró tàbí wọn kò ní í. Èyí ni gíga àṣekágbe ìṣe Kristi nípa yíyà wúra kúrò nínú idòtí irin, àlikámà kúrò lódò èpò búburú, ọlọgbón kúrò lódò aṣiwèrè.

“Nígbà tí ọkọ-iyàwó sì pé, gbogbo wọn lójú dí, wọn sì sùn.” Nípa pípẹ̀ ọkọ-iyàwó ni a fi ń ṣàpẹ̀rẹ̀ ìkojá àkòkò náà tí a ń retí Olúwa, idààmú irètí tí ó tẹ̀ lé e, àti idádúró tí ó dàbí ẹ̀ni pé ó wá. Nínú àkòkò àidájú̀ yii, ifẹ̀ àwọn aláijinlẹ̀ àti aláitokàntokàn bèrè sí í yí padà láipẹ̀, isapá wọn sì bèrè sí í rẹ̀wèsí; ṣùgbón àwọn tí ìgbàgbọ̀ wọn dá lóri imọ̀ ti ara ẹ̀ni nípa Bíbélì ní àpáta kan lábẹ̀ ẹ̀se wọn, èyí tí ìgbì idààmú irètí kò lè fọ̀ kúrò. “Gbogbo wọn lójú dí, wọn sì sùn;” ẹ̀ka kan nínú àibikità àti fifi ìgbàgbọ̀ wọn sílẹ̀, ẹ̀ka kejì sì ń dúró ní sùùrù títí tí a ó fi fún wọn ní

imòlẹ̀ tí ó túbò ẹ̀ kedere. Síbẹ̀, nínú òru idánwò, àwọn tó wà nínú ẹ̀ka kejì yẹn dàbí ẹ̀ni pé wọn pàdánù, dé iwọn kan, itara àti ifaramó wọn. Àwọn aláìtòkàntòkàn àti aláìjìnlẹ̀ kò tún lè tí lé ìgbàgbò àwọn arákùnrin wọn mọ̀. Olúkúlùkù gbòdò dúró tàbí ìbù fún ara rẹ̀.

Nígbà tí idààmú náà dé, àwọn ẹ̀ka méjì bèrẹ̀ sí í sùn ní ọ̀nà tí ó yàtò; sùgbón àní àwọn wúndiá ọ̀lọgbón náà pàdánù diẹ̀ nínú itara wọn. Olúwa n̄ darí nínú èyí, kí nígbà tí iránṣẹ̀ Ìkédé Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru dé ní Ìpàdẹ̀ Àgọ̀ Exeter, Yóò lè ẹ̀ ẹ̀ kan láàárín wọn.

Ìlànà Ìdánwò: Àkókò Ìdúró àti Ìkédé Àárín Ọ̀ru

Láti inú Spirit of Prophecy, ìdì 4, ojú-iwé 228: Ẹ̀ rántí pé ilànà yìi—Ìkédé Ọ̀ru Àárín, láti àkókò idádúró tí dé ipipade ilẹ̀kùn—ni Olúwa fi n̄ dán àwọn èniyàn Rẹ̀ wò. Ìkédé Ọ̀ru Àárín ní Ìpàdẹ̀ Àgọ̀ Exeter, nínú ìkédé rẹ̀ tí di October 22, 1844, jẹ̀ apá kan soṣo nínú itàn náà. A kò lè yà á kúrò nínú àkókò idádúró, èyí tí n̄ pèsè sílẹ̀ fún ipa Ìkédé Ọ̀ru Àárín láàárín àwọn ẹ̀ka méjèjì tí àwọn olùjòsin. Ó yẹ̀ kí ẹ̀ lóye Ìkédé Ọ̀ru Àárín, nítorí bí ẹ̀ kò bá lóye rẹ̀, ẹ̀ ó ìbù kúrò lójú ọ̀nà.

“Olórùn pinnu láti dán àwọn èniyàn rẹ̀ wò. Ọ̀wọ̀ rẹ̀ bo àṣiṣe kan nínú ìṣírò àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀. Ọ̀wọ̀ rẹ̀, ọ̀wọ̀ Olúwa, bo àṣiṣe àrà ọ̀tò kan nínú ìṣírò àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀, ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀. Àwọn Adventist kò ṣàwárí àṣiṣe náà, bèẹ̀ ni a kò sì ṣàwárí rẹ̀ láti ọ̀wọ̀ àwọn tí ó kẹ̀kọ̀ jùlọ̀ nínú àwọn alatakò wọn. Àwọn wònyí wí pé, ‘Ìṣírò yín tí àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀ tọ̀. Ìṣẹ̀lẹ̀ nílá kan fẹ̀rẹ̀ ẹ̀lẹ̀; sùgbón kí í ẹ̀ ohun tí Ọ̀gbẹ̀ni Miller ṣòtẹ̀lẹ̀; iyeṅ ni iyípadà ayé, kí í sí í ẹ̀ ibòwò kejì Kristi.’”

Àkókò irètí kojá, Kristi kò sì farahàn fún idásilẹ̀ àwọn èniyàn Rẹ̀. Àwọn tí wón tí fi ìgbàgbò òtító àti ifẹ̀ tókàntòkàn n̄ retí Olùgbàlà wón ní irírí idààmú kíkoro. Síbẹ̀, Olúwa ti mú ète Rẹ̀ ẹ̀: Ó ti dán ọ̀kàn àwọn tí wón jẹ̀wọ̀ pé àwọn n̄ dúró de ifarahàn Rẹ̀ wò. Láàárín wón ni púpọ̀ wà tí ibèrù ló n̄ sùn wón ju ifẹ̀ sí òtító lọ. Nígbà tí ìṣẹ̀lẹ̀ tí a n̄ retí náà kò ẹ̀lẹ̀, àwọn ẹ̀ni wònyí kede pé àwọn kò ní idààmú kankan; wón kò tii gbàgbò rára pé Kristi yóò wá. Wón wà lára àwọn àkókò tí wón fi ẹ̀lẹ̀yà ẹ̀ ibànújẹ̀ àwọn olùgbàgbò tòótó.

Èyí ni ète Olúwa. A kò ní ohun kan láti bèrù nípa ojó iwájú, bí kò ẹ̀ bí a bá gbàgbé bí Olúwa ti darí wa nínú irírí wa ti ìgbà àtíjọ̀, àti pé a kò ní ohun kan láti bèrù bí kò ẹ̀ pé a gbàgbé àwọn ẹ̀kọ̀ Olúwa nínú irírí wa ti ìgbà àtíjọ̀. A n̄ fi í hàn pé ẹ̀ kò lè ya idarí yìi kúrò nínú ẹ̀kọ̀ Rẹ̀.

Àwòrán Ìgbésí Ayé James White àti Ellen G. White 1888, ojúwé 186–187: “Olórùn dán àwọn èniyàn rẹ̀ wò, ó sì fi wón hàn pé wón jẹ̀ olóòtító nípasẹ̀ ikojá àkókò náà ní 1843. Àṣiṣe náà—àṣiṣe kan tí ó ẹ̀ pàtàkì nikan—tí wón ẹ̀ ní ìṣírò àwọn àkókò àṣòtẹ̀lẹ̀, a kò fi ìgbàkan náà rí í, àní láàárín àwọn ọ̀kùnrin ọ̀lọgbón tí wón tako imòràn àwọn tí n̄ retí ibò Kristi. Àwọn amòye jíjìnlẹ̀ wònyí so pé Ọ̀gbẹ̀ni Miller tọ̀ nínú ìṣírò àkókò náà, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé wón tako òun nípa ìṣẹ̀lẹ̀ tí yóò parí àkókò náà. Sùgbón wón, àti àwọn èniyàn Olórùn tí n̄ dúró de e, wà nínú àṣiṣe kan náà lórí ọ̀ràn àkókò.”

A gbà gbó pátápátá pé Olórùn, nínú ọ̀gbón Rẹ̀, ti pèsè pé kí àwọn èniyàn Rẹ̀ dojú kọ̀ idánilẹ̀kọ̀ kan, èyí tí a ẹ̀ lónà tí ó yẹ̀ gidigidi láti sí ọ̀kàn èniyàn payá, àti láti mú iwà tòótó dàgbà—kí í ẹ̀ láti sí ọ̀kàn wón payá nikan, bí kò ẹ̀ láti mú iwà wón dàgbà, kí ó sì mú un dé ipò kan níbi tí a ó tí fi hàn án gbangba nínú iponjú tí n̄ bọ̀ ní àkókò Igbe Ọ̀gànjọ̀. Àwọn tí wón gba ihin ịṣẹ̀ àngẹ̀lì àkókò mọ̀ra nítorí ibèrù idájọ̀ Olórùn, kí í ẹ̀ nítorí pé wón fẹ̀ràn òtító tí wón sì n̄ fẹ̀ ogún nínú ijọba ọ̀run, ní

báyíí fara hàn ní ìmòlẹ̀ tòótọ̀ wọn. Wọn wà lára àwọn àkókó tí ó bèrẹ̀ sí í fi àwọn tí irètí wọn dà rú ẹ̀ ẹ̀lẹ̀yà, àwọn tí wọn n yán hànhan ̀tokantokan fun ifarahàn Jèsù tí wọn sì fẹ̀ràn rẹ̀. Idánwò Olórún yí, tí ó wọ̀ inú jìná jùlọ̀, sí iwà tòótọ̀ àwọn tí yóò yàgò fún ojùsẹ̀ àti ẹ̀gàn nípa pípa igbàgbọ̀ wọn sé ní wákàtí idánwò payá.

Àwọn tí ó ti ní ibànújẹ̀ kò fi sílẹ̀ nínú òkùnkùn; nítorí pé nípa síṣàwárí àwọn àkókò àsoṭélé̀ pẹ̀lú àdúrà àtokànwá, a ṣàwárí àṣiṣe nàà—àṣiṣe pátó kan nàà—àti lílẹ̀pa ilà kálàmù àsoṭélé̀ sọkalẹ̀ gba àkókò idádúró nàà. Nínú irètí ayọ̀ ti ibọ̀ wá Kristi, a kò tii ka idádúró tí ó hàn gbangba nínú iran nàà sí, ó sì jẹ̀ iyàlẹ̀nu ibànújẹ̀ tí a kò retí. Síbẹ̀, idánwò yí gan-an jẹ̀ ohun tí ó ẹ̀ pàtàkì gidigidi láti mú àwọn onígbàgbọ̀ ododo nínú òtítọ̀ farahàn dáadáa, kí ó sì fún wọn lókun. Àkókò idádúró nàà ẹ̀ pàtàkì gidigidi. Kí í ẹ̀ pé yóò fi àwọn ẹ̀gbẹ̀ méjèjì hàn nikan, kí ó sì bèrẹ̀ sí í mú iwà wọn hàn, èyí tí a ó fi hàn nínú itàn Igbẹ̀ Kígbe Ọ̀gànjọ̀ Títí dé ipipade ilẹ̀kùn, sùgbọ̀n ó tún ẹ̀ pàtàkì láti fún àwọn tí yóò jáde sí ẹ̀gbẹ̀ tí ó tọ̀ nínú ọ̀ràn nàà lókun. Ẹ̀ kò lè ya àkókò idádúró kúrò lódò Igbẹ̀ Kígbe Ọ̀gànjọ̀ tàbí ipipade ilẹ̀kùn.

Nígbà tí ẹ̀ bá sẹ̀ Ẹ̀kún Ọ̀ru Àárín, ẹ̀ n sẹ̀ itàn nàà gan-an. Ẹ̀kún Ọ̀ru Àárín kí í ẹ̀ ihin nàà nikan tí Samuel Snow kéde ní Ìpadé Àgọ̀ Exeter; ó jẹ̀ irírí àkókò idádúró nàà. Ibẹ̀ ni Olúwa ti n darí sí. A kò ní nkan kankan láti bèrù fún ojọ̀ iwájú, bí kò ẹ̀ bí a bá gbàgbé idarí Olúwa nínú itàn wa àtíjọ̀—itàn yí ti àkókò idádúró àti ti Ẹ̀kún Ọ̀ru Àárín, níbi tí Ó ti mú Ìhinrere Ayérayé dé ipẹ̀yà rẹ̀ nínú Itàn àwọn Millerite, tí ó sì mú kí a bí ẹ̀gbẹ̀ méjì àwọn olùjọ̀sìn.

Àwọn Ìwé Àkókó, ojú-iwé 74: “Mo ti rí i pé ọ̀wọ̀ Olúwa ni ó darí àtẹ̀ àwòrán odún 1843, àti pé a kò gbòdò yí i padà; pé àwọn nonbà nàà wà gégé bí Ó ti fẹ̀ kí wón rí; pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ sì wà lóri, ó sì bo àṣiṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nonbà nàà, kí enikẹ̀ni má bàa lè rí i, títí ọ̀wọ̀ Rẹ̀ fi yo kúrò.”

Àṣírí Iwà-Òdì àti Ilàna Idánwò nàà

Bí a bá ní àkókò, a lè jíròrò nípa àdiítú àìsòdodo. Àdiítú àìsòdodo lè ní itumọ̀ tòótọ̀ ju ọ̀kan lọ, sùgbọ̀n níhin-in ó tọ̀ka sí iṣẹ̀ Satani nínú dídà ibi pọ̀ mọ̀ rere, òtítọ̀ pọ̀ mọ̀ àṣiṣe, nínú àwọn itàn mímọ̀ níbi tí Olúwa ti n dán àwọn èniyàn Rẹ̀ wò. Nínú àwọn itàn mímọ̀ Ìwé Mímọ̀ níbi tí Olúwa ti n mú àwọn èniyàn Rẹ̀ wọ̀ inú ilàna idánwò, iwọ̀ yóò máa rí àdiítú àìsòdodo ní gbogbo igbà—iṣẹ̀ Satani nínú dídà òtítọ̀ pọ̀ mọ̀ àṣiṣe. Nígbà tí àwọn èniyàn bá dé ibi idánwò yí, àdiítú àìsòdodo ti bo ọ̀ràn nàà mọ̀lẹ̀.

Nígbà tí àkókò idánwò Noa dé, Bíbélí sọ̀ fún wa pé a ti dapọ̀ irú-omọ̀ Satani mọ̀ irú-omọ̀ Olórún sáájú igbà nàà. Èyí ni ó mú kí àṣírí iwà àilófin ẹ̀ ní àkókò Noa, gégé bí a ti fi hàn nínú Jénèsìsí pé àwọn omọ̀ Olórún mú àwọn omọ̀binrin èniyàn ẹ̀ aya—idapọ̀ irú-omọ̀ méjèjì, àṣírí iwà àilófin tí ó sáájú idánwò Noa.

Nígbà idánwò Mósè àti Ọ̀kun Pupa, Ìwé Mímọ̀ sàpẹ̀júwe bí Ísírẹ̀lì, ẹ̀ni tí a oò dánwò ní Ọ̀kun Pupa àti ní Sínàì, ti bàjẹ̀ nípasẹ̀ ẹ̀kọ̀ Ejibiti lẹ̀yìn igbà pípẹ̀ tí wọn lò níbẹ̀. Èyí ni àṣírí iwà búburú nàà—ijẹ̀ kí ẹ̀kọ̀ Satani ní ipa lóri ẹ̀ni.

Ní àkókò àwọn Júù, àwọn ẹ̀kọ̀ Gíríkì ni ó tún ọ̀nà ẹ̀ fún Sànhédírìnì láti kọ̀ ilàna idánwò wọn sílẹ̀.

Nínú itàn àwọn Millerite, àwọn Millerite nínú àwọn ijọ Protestanti şẹşẹ jade kúrò nínú oḍún 1260 tí ipa Papal, èyí tí ó bà irúgbìn mímọ́ jẹ pèlú irúgbìn àìmọ́, tí ó sì mú ijinlẹ̀ àşírí iwà-buburu jade, èyí tí ó şáájú idánwò Itàn Millerite.

Èyí ni àşírí àìlòfin tí ó wà níbè nígbà gbogbo.

Bí o bá kẹkọ́ bí àşírí àìşòdodo şe n şişe, lo sí *Patriarchs and Prophets*, orí kìn-ín-ní. Sister White sọ fún wa bí Sátàni şe mú àşírí àìşòdodo şe ní Ọrun. A máa şe idánwò kan ní Ọrun nípa àwọn ángẹlì wo ni yòò dúró àti àwọn wo ni a ó yọ kúrò, àti pé Sátàni n mú àşírí àìşòdodo şe níbè gan-an ní Ọrun kí ilàna idánwò náà tó bèrè.

Satani şe èyí nípa fifi iyémèjì wólú ní ọ̀nà àrẹkẹrẹkẹ, nípa gbígbé ọ̀rọ̀ tirẹ ga ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọrun lo, àti pé ohun tí ó şe pàtàkì jùlọ̀ ni pé, ó n darí àwọn ełómíràn láti sọ àwọn ẹ̀kọ̀ ẹ̀ké rẹ̀ jade—işẹ burúkú tí ó kún fún ẹ̀tàn. Yòò fi iyémèjì sínú ọ̀kàn rẹ, léyìn náà iwọ̀ yòò sì jade lo láti sọ iyémèjì náà fún egbé kan. Bí ẹnìkẹni bá kòwé nípa iyémèjì náà, wọn yòò máa kòwé nípa rẹ, kí í şe nípa rẹ.

Láìpẹ̀ yìi, pásítò kan ní Spokane, Washington, şàlàyé lórí Early Writings, ojú-iwé 74, pé, “Mo lo sí itúmọ̀-ọ̀rọ̀ tí ojọ̀ àti àsikò Ellen White, iyẹn Webster’s Dictionary, àti pé figures kò tùmọ̀ sí ohunkóhun tí ó ní í şe pèlú işirò.” Ọ̀pọ̀ èniyàn tí wọn gbọ̀ èyí kì yòò şàyewò ó, wọn á sì gbà á gbọ̀. Ní kékeré tán, pásítò náà n fúnni ní irúgbìn àniyàn nípa ohun tí àwọn figures dúró fún nínú eşẹ̀ yìi; ní tòótó, ó n paró. Webster’s 1828 Dictionary wí pé: FIGURE, n. Nínú işirò, àmì kan tí ó n şàfihàn nọmbà kan, bí 2, 7, 9.

Ó n fi iyémèjì hàn, ó sì n şe işe tí a şàfihàn gégé bí àdiitú iwà búburú. Ó n tọka sí i fún àwọn Adventist, bí wọn bá fẹ̀ rí i, pé ní àkókò yìi nínú itàn ayé, e gbọ̀dọ̀ lóye ọ̀títọ̀ fún ara yín, kí e má sì tẹ̀tí sí èniyàn; nítorí pé, “. . . àdiitú iwà búburú tí n şişe tẹ̀lẹ̀ pèlú:”

Àwọn Iwé Àkókó, ojú-iwé 74: “. . . pé àwọn nọmbà náà rí gégé bí Ó ti fẹ̀ kí wọn rí, pé ọwọ̀ Rẹ̀ wà lórí rẹ̀, ó sì bo àşişe kan sínú diẹ̀ nínú àwọn nọmbà náà, kí ẹnìkẹni má baà lè rí i, títi ọwọ̀ Rẹ̀ fi yọ̀ kúrò.”

Ó jẹ idaríjinnà sí ọ̀títọ̀, àwọn onímọ̀-ijinlẹ̀-òrun sì máa n şe é lópọ̀ ìgbà. Bí o bá fẹ̀ lóye ohun tí ọ̀rọ̀ kan tùmọ̀ sí nínú Bíbẹ̀lì tàbí Èmí İşoṭẹ̀lẹ̀, kí í şe sí àwọn iwé-itumọ̀ ni kí o kókó wo; şùgbọ̀n sí wólí ni kí o wo. Fún àpẹ̀rẹ̀, Dániẹ̀lì lo ọ̀rọ̀ Héberù rum nínú Daniel 8:11, tí a tùmọ̀ sí “a mú kúrò.” Àwọn èniyàn rò pé ó tùmọ̀ sí “yíyọ̀ kúrò,” şùgbọ̀n Dániẹ̀lì lo rum ní ìgbà márùn-ún miíràn, kò sì tùmọ̀ sí “mú kúrò” rárá—ó tùmọ̀ sí “gbé sókè kí o sì gbéga.” Nítorí náà, láti rò pé rum nínú Daniel 8:11 tùmọ̀ sí “mú kúrò” ni láti tẹ̀lẹ̀ àşà àtẹ̀nudẹ̀rùn, kí í şe bí Dániẹ̀lì şe lo ọ̀rọ̀ náà.

Ní ọ̀nà kan náà, nípa Ellen White: Bí o bá fẹ̀ sọ pé nínú Early Writings, 74, “figures” tùmọ̀ sí àwọn àwòrán işe ọ̀nà tàbí àwọn iyàwòrán, o lè sọ pé, “Itúmọ̀ ọ̀rọ̀ inú atúmọ̀-èdè ní ojọ̀ Ellen White kò sọ pé figures tùmọ̀ sí işirò,” ní ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ pé ọ̀pọ̀ èniyàn kì yòò şàyewò. Şùgbọ̀n bí wọn bá şàyewò, wọn yòò rí i pé figures tùmọ̀ sí işirò gan-an.

Şùgbọ̀n ibi àkókó tí o yẹ̀ kí o tò sí ni sí Ellen White fúnra rẹ̀: kí ni ó tùmọ̀ sí nípa “àwọn nọmbà”? Nínú Early Writings, ojú-iwé 74, ó wí pé, “Ọwọ̀ Rẹ̀ wà lórí ó sì bo àşişe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọmbà náà,” àti lórí ojú-iwé 236 ó wí pé, “Ọwọ̀ Rẹ̀ bo àşişe kan nínú işirò àwọn àkókò àşoṭẹ̀lẹ̀.”

Wólù obìnrin náà fì hàn pé ọ̀rọ̀ tí ó ló, “àwọn nọ́nbà,” dúró fún àwọn àkókò àsoṭelẹ̀—ìṣìrò náà gan-an, kì í ẹ̀ ẹ̀ ọ̀nà náà.

Nítòrí náà, kí ni Olúwa fì ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bọ̀? Ó fì ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bọ̀ àṣìṣe kan nínú ìṣìrò àwọn àkókò àsoṭelẹ̀—àwọn nọ́nbà náà.

Ìfowósí Ellen White sí 2520

Eyi ni koko gangan. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ènìyàn ni wón n gbé ihin kan náà tí àwa n gbé kalẹ̀ jade, mo sì fowó sí wọn. Sùgbọ̀n nígbà tí ó bá dé sí 2520 àti bóyá Ellen White gbà pé ó jẹ̀ àsoṭelẹ̀ tó ní idájótò, èyí ni àrìyànjiyàn náà—èyí ni èrì náà, àti ibi tí ẹ̀ yẹ̀ kí ẹ̀ ti bèrẹ̀. Gbogbo àwọn àrìyànjiyàn mǐràn jẹ̀ òtítító, wón sì bófin mu, sùgbọ̀n èyí ni ibi ibèrẹ̀.

Nínú Early Writings, ojúewé 74, níbi tí ó ti sọ pé Olúwa fì ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bọ̀ àṣìṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọ́nbà náà, ó tùmò itùmò èyí ní iwé kan náà, ní ojúewé 236 pé: “Mo rí àwọn ènìyàn Ọ̀lórùn ní ayọ̀ nínú irètí, wón n retí Oluwa wọn. Sùgbọ̀n Ọ̀lórùn pinu láti dán wọn wò.” Ó n sọ nípa Àkókò Ìdádúró [March 22, 1844], ibànújẹ̀ àkókó náà.

Kì í ẹ̀ nípa Ìbànújẹ̀ náà ní October 22, 1844, nítòrí pé a ọ̀ò tún fì wón hàn níbẹ̀ pẹ̀lú; sùgbọ̀n níbi ó n sọ̀rọ̀ nípa March 22, 1844, àkókò idádúró náà pé: “Ọ̀lórùn pẹ̀tẹ̀ láti dán wọn wò.” “Ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bọ̀ àṣìṣe kan nínú ìṣìrò àwọn àkókò àsoṭelẹ̀.” Báwo ni Yòò ẹ̀ fì àkókò idádúró náà dán wọn wò? Nípa fífí ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bo òye wón nípa àwọn àkókò àsoṭelẹ̀. Kò sí nńkan kankan tí ẹ̀ ní láti bèrù fún ojọ̀ iwájú, bí kò ẹ̀ bí a bá gbàgbé bí Olúwa ti darí wa ní igbà àtijọ̀, nínú itàn àwọn Millerites àti àwọn ẹ̀kọ̀ Rẹ̀.

Àwọn àkókò àsoṭelẹ̀ wọ̀nyí ni àwọn ẹ̀kọ̀ tí ó mú kí àkókò idádúró wáyé. “Ọ̀wọ̀ Rẹ̀ bo àṣìṣe kan nínú ìṣìrò àwọn àkókò àsoṭelẹ̀. Àwọn tí wón n retí Oluwa wọn kò sàwárí àṣìṣe yíi,”—àṣìṣe kan soṣo—“àti pé àwọn ọ̀kúnrin ọ̀lọ̀gbọ̀n jùlọ̀ tí wón tako àkókò náà pẹ̀lú kò rí i. Ọ̀lórùn pinu pé kí àwọn ènìyàn Rẹ̀ bá idààmú padé. Àkókò náà kojá lo, àwọn tí wón ti n fì irètí ayọ̀ retí Olùgbàlà wón sì kún fún ibànújẹ̀, wón sì rẹ̀wẹ̀sì ọ̀kàn, nígbà tí àwọn tí kò nífẹ̀ sí ifarahàn Jesu, sùgbọ̀n tí wón tẹ̀wọ̀ gba ihinrere náà nítòrí ibèrù, yò pé Kò dé ní àkókò tí a n retí Rẹ̀. Ìjẹ̀wọ̀ wón kò kan ọ̀kàn, bèè ni kò sọ̀ igbésì ayé di mímọ̀. Ìkojá àkókò náà yẹ̀ dáadàa láti fì irú àwọn ọ̀kàn bèè hàn gbangba. Àwọn wọ̀nyí ni wón kọ̀kọ̀ yí padà, wón sì bèrẹ̀ sí í fì àwọn ẹ̀ni ibànújẹ̀, àwọn tí idààmú bá, ẹ̀ yẹ̀yẹ̀, àwọn tí wón nífẹ̀ sí ifarahàn Olùgbàlà wón ní tòótó. Mo rí ọ̀gbọ̀n Ọ̀lórùn nínú bí Ó tí n dán àwọn ènìyàn Rẹ̀ wò, tí Ó sì fì idánwò isàwárí fún wón láti sàfihàn àwọn tí yòò fà sẹ̀yìn, tí yòò sì padà sẹ̀yìn ní wákàtí idánwò.

Jesu àti gbogbo ogun ọ̀run fì àánú àti ifẹ̀ wo àwọn tí wón ti n fì irètí dídùn retí láti rí Ẹ̀ni tí ọ̀kàn wón fẹ̀ràn. Àwọn àngẹ̀lì sì n yí wón ká, láti gbé wón ró ní wákàtí idánwò wón. Àwọn tí wón ti sàikilọ̀ láti gba iránṣẹ̀ ọ̀run náà ni a fì sílẹ̀ nínú ọ̀kúnkùn, ibínú Ọ̀lórùn sì rú sí wón, nítòrí pé wón kò fẹ̀ gba imọ̀lẹ̀ tí Ó rán sí wón láti ọ̀run. Àwọn olóòótó wọ̀nyen tí irẹ̀wẹ̀sì bá, tí wón kò lè lóye idí tí Olúwa wón kò fì dé, a kò fì wón sílẹ̀ nínú ọ̀kúnkùn. A tún darí wón padà sí àwọn Bíbẹ̀lì wón kí wón lè wá àwọn àkókò àsoṭelẹ̀ náà. A yọ̀ ọ̀wọ̀ Olúwa kúrò lóri àwọn nọ́nbà náà, a sì sàlàyẹ̀ àṣìṣe náà—àṣìṣe kan soṣo náà.

Nihìn-ín ni ó ti şàlàyé àşìşe tí ó wà nínú àwọn nǎbà tí ó wà lórí Àte 1843, ó sì ti şe ìtumò rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ pé àwọn nǎbà nàà n̄ sojú àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀. “Wǎn rí i pé àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ nàà dé oḍún 1844, àti pé ẹ̀rí kan nàà tí wǎn ti gbé kalẹ̀ láti fi hàn pé àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ nàà parí ní 1843, fi idí rẹ̀ múlẹ̀ pé wǎn yóò dópín ní 1844.” Ìjíròrò ti parí! Ellen White fi èdidi ifowósí rẹ̀ lé 2520.

Àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ méta pére ni ó wà lórí Àwòrán 1843 tí wǎn lóye pé wǎn parí ní 1843: 1335, 2520, àti 2300. Olorun di owó Rẹ̀ mú lórí àşìşe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nǎbà nàà—àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ lórí Àwòrán yìi—títí di igbà tí a yọ owó Rẹ̀ kúrò. Nígbà tí Ó yọ owó Rẹ̀ kúrò, a darí àwọn olóòtító tí n̄ dúró de e láti tún kẹkọ̀ọ̀ àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ nàà wò, wǎn sì rí i pé ẹ̀rí kan nàà tí ó ti mú wǎn gbé kalẹ̀ pé àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ nàà parí ní 1843, ni a sì tún mò nígbà nàà pé ó fi hàn pé méji parí ní 1844.

Oḍún 1335 bèrẹ̀ ní AD508 ó sì parí ní 1843. Oḍún 2520 bèrẹ̀ ní 677BC, ó sì ní ipa láti ọ̀dọ̀ kíkún oḍún nàà. Àwọn Aşáájú-òná rò pé ó parí ní 1843, şugbón nígbà tí ó yá wǎn lóye pé ẹ̀rí kan nàà tí ó mú kí wǎn soṭẹ̀lẹ̀ 1843 fi hàn pé àsoṭẹ̀lẹ̀ 2520 parí ní 1844. Àsoṭẹ̀lẹ̀ 2300 bèrẹ̀ ní 457BC, wǎn sì ti rò pé ó parí ní 1843, şugbón lẹyin idààmú nàà, nípasẹ̀ ikẹkọ̀ọ̀ wǎn nípa àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀, wǎn mò pé ó parí ní 1844.

Àsoṭẹ̀lẹ̀ méta pére ni wǎn so tẹ̀lẹ̀ pé yóò parí ní oḍún 1843, ọkan nínú wǎn sì parí níbẹ̀: 1335 nàà. Àsoṭẹ̀lẹ̀ yìi kí i şe èyí tí Olúwa diwón-owó Rẹ̀ lé. Ó n̄ tọka sí ìtàn àwọn Millerite láti àkókò Idádúró, kojá nípasẹ̀ Ẹkún Ọgánjọ, títí dé October 22, 1844.

Nínú ifihàn àná, a parí pẹ̀lú ọ̀rọ̀ yìi láti ọ̀dọ̀ Ellen White pé: “Alábùkún ni àwọn ojú tí ó rí àwọn n̄kan tí a rí ní 1843 àti 1844.” Èyí ni, “Alábùkún ni ẹ̀ni tí ó dé sí 1843.” Nínú àyọkà tí ó tẹ̀lẹ̀, ó wí pé, “A ti fi iránşẹ̀ nàà hàn. Kò sì ye kí idádúró kankan wà nínú títún iránşẹ̀ nàà so, nítorí àwọn àmi àkókò n̄ şe; işẹ̀ iparí nàà gbọ̀dọ̀ şe. Işẹ̀ n̄lá kan yóò şe ní àkókò kúkúru. Láipẹ̀, a ó fi iránşẹ̀ kan hàn nípasẹ̀ ipinnu Olorun tí yóò gbòrò sí igbe n̄lá. Nígbà nàà ni Dániẹ̀lì yóò dúró ní ipò tirẹ̀, láti fi ẹ̀rí rẹ̀ hàn.” Manuscript Releases, idìpò 21, 437.

Dániẹ̀lì dúró ní ipò tirẹ̀ ni eşẹ̀ 13 ti Dániẹ̀lì 12. “Alábùkún ni ojú tí ó rí àwọn n̄kan tí a rí ní 1843 àti 1844” ni eşẹ̀ 12. Ellen White n̄ fúnni ní àlàyé àtòrunwá lórí Dániẹ̀lì 12:12–13, ní síso pé àwọn eşẹ̀ wǎnyí kí i şe nípa àsoṭẹ̀lẹ̀ àkókò kan, bí kò şe nípa irírí kan tí ó ní 1843 àti 1844 nínú, tí a mú wá nípasẹ̀ àilóye 1843, èyí tí ó mú àkókò idádúró wá. Nígbà tí àkókò idádúró bá dé, “Alábùkún ni ẹ̀ni tí ó dúró títí.” Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé iran nàà n̄ pé, dúró de e. Alábùkún ni ẹ̀ni tí ó fi ọ̀tító dúró láti Àkókò Idádúró títí ilẹ̀kùn fi pa. Ohun tí ẹ̀ni olóòtító rí ní 1843 àti 1844 jẹ̀ ibùkún kan tí ó n̄ darí rẹ̀ wọ Ibi Mímọ̀ Jùlo.

Àsoṭẹ̀lẹ̀ 1335 parí ní oḍún 1843, ó sì fi didé Ẹkún Ọgánjọ Àárín Ọru hàn. Àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ 2520 àti 2300 parí ní oḍún 1844. Ellen White so pé ẹ̀rí kan nàà tí ó mú wǎn kéde pé 2520, 2300, àti 1335 parí ní 1843, ni a sì tún mò nígbà nàà gégé bí èyí tí ó fi hàn pé wǎn yóò dópín ní 1844.

Ìmọ̀lẹ̀ láti inú Ọ̀rọ̀ Olorun tàn sórí ipò wǎn, wǎn sì şawárí àkókò idádúró kan—“Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé oun [iran nàà] dúró pé, dúró de e.” Nínú ifẹ̀ wǎn fún bíbọ̀ Kristi ní kíákíá, wǎn ti foju ko idádúró iran nàà, èyí tí a pinu láti fi àwọn tí n̄ dúró ní ọ̀tító hàn. Lẹ̀ẹ̀kan sí i, wǎn tún ní àkókò kan tí a lè tọka sí. Síbẹ̀ mo rí i pé ọ̀pọ̀ nínú wǎn kò lè dide lókè ibànújẹ̀ kíkankíkan wǎn kí wǎn

lè ní iwọn itara àti agbára nàà tí ó ti şe àfihàn ìgbàgbò wọn ní ọdún 1843.

Sátáni àti àwọn àngẹ̀lì rẹ̀ ẹ̀gun wọn, àwọn tí kò sì fẹ̀ gba ìhìnre nàà yò ara wọn lẹnu pé idájọ́ jìjìnnà rírí àti ọgbón wọn ti mú kí wọn má gba itànje nàà, gégé bí wọn ti n pè é. Wọn kò mò pé wọn n kọ imòrán Ọlórún sílẹ̀ lòdì sí ara wọn, àti pé wọn n sise ní isòkan pẹ̀lú Sátáni àti àwọn àngẹ̀lì rẹ̀ láti da àwọn èniyàn Ọlórún rú, àwọn tí wọn n gbé ìhìnre tí a rán láti ọrun nàà jáde.

Nínú itàn yìí, egbé méjì wà ti àwọn olùjosin. Egbé aláìsòtító n fi àwọn tí n dúró de ẹ̀lẹ̀yà, sùgbón a n darí àwọn tí n dúró de padà sí àwọn àkókò àsọtẹ̀lẹ̀, wọn sì wá lóye pé ẹ̀rì kan nàà tí ó mú wọn mọ́ iparí 2520 àti 2300 ní 1843, ni yòò fi hàn pé wọn parí ní 1844.

Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé àwọn olùdúró nàà mọ́ ẹ̀yí, wọn kò jó fún Olúwa bí ti tẹ̀lẹ̀ rí lẹ̀yìn idààmú àkókò nàà. A ó tún mú kí iná wọn dáná sí i nípasẹ̀ ìhìnre Ẹkún Ọganjọ́. Àwọn olùdúró nàà ti lóye 1844 tẹ̀lẹ̀, gégé bí ọ̀pin àwọn àsọtẹ̀lẹ̀, kí Ẹkún Ọganjọ́ tó dé.

Ìhìn Ẹkún Láàárín Ọru jẹ̀ kí àwọn tí n dúró de lè dá ojọ́ Kẹwàá, ojọ́ kejilélógún, ọdún 1844 mọ́. Pẹ̀lú imò yẹn, kì í şe pé ó kàn wà ní ibikan nínú ọdún 1844; ó wá lórí ojọ́ yìí gan-an, ẹ̀yí sì fún ìhìn nàà ní agbára.

Şe ẹ̀ rí ilàna nàà? Àwọn ẹ̀kọ́ tí n mú irírí yìí jáde ni àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ méta wònyí: 1335, 2300, àti 2520.

Lẹ̀yìn tí wọn mọ́ ẹ̀yí, wọn bèrẹ̀ sí i kéde pé, “È jáde kúrò ní Bábílónì.” Ẹ̀yí ni Ìránşé Àngẹ̀lì Kejì.

È jẹ̀ kí a şe é kedere: Kí ni ó parí ní àkókò idádúró nàà? Lílò Àtẹ̀ 1843. Wọn fi Àtẹ̀ yìí sílẹ̀ nítorí pé ní báyii wọn ti lóye pé Olúwa n bọ́ ní 1844, nígbà tí Àtẹ̀ nàà so pé 1843. Nítorí nàà, wọn fi Àtẹ̀ nàà sílẹ̀ fún itàn Ìránşé Àngẹ̀lì Kejì.

Kí ni ó di iránşé wọn nínú itàn Àngẹ̀lì Kejì? Ipínrò ikeyin ni ó şàlàyé.

Àwọn onígbàgbò nínú ìhìn-işẹ̀ yìí ni a pón dandan nínú àwọn ijọ́. Fún ìgbà díẹ̀, ibèrù dì àwọn tí kò fẹ̀ gba ìhìn-işẹ̀ nàà lówó kúrò nínú sise imòlára ọkàn wọn hàn; sùgbón ikojá àkókò nàà fi imòlára tòótó wọn hàn gbangba. Wọn fẹ̀ pa ẹ̀rì tí àwọn olùdúró de nàà ní láti jẹ̀rì mólẹ̀, pé àwọn àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ nàà gùn dé ọdún 1844.

Àwọn àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ wo? 2520, 2300, àti 1335. Ẹ̀yí ni ìhìn-işẹ̀ wọn nínú itàn yìí. Ní báyii wọn n wí pé, “A lóye rẹ̀! Àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ wònyí gùn títi dé 1844.” Ìhìn-işẹ̀ wọn nínú itàn Ìkéde Láàárín Ọru ni àsọtẹ̀lẹ̀ ọdún 2520 àti 2300.

“Fún ìgbà díẹ̀, àwọn tí kò fẹ̀ gba ìhìnre nàà ni a dí mólẹ̀ nípa ibèrù kí wọn má bàa fi ohun tí ó wá nínú ọkàn wọn hàn ní işe; sùgbón ikojá àkókò nàà fi imòlára wọn tòótó hàn gbangba. Wọn fẹ̀ mú kí ẹ̀rì nàà dáké, ẹ̀yí tí àwọn aláiretí nàà níimòlára pé a fi agbára lé wọn lórí láti jẹ̀rì rẹ̀, pé àwọn àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ nàà gùn dé ọdún 1844. Pẹ̀lú itànmólẹ̀, àwọn onígbàgbò şàlàyé àşise wọn—àşise àrà ọ̀tọ́—wọn sì fi idí hàn tí wọn fi n retí Olúwa wọn ní ọdún 1844. Àwọn alátake wọn kò lè mú àrìyànjiyàn kankan wá síwájú lòdì sí àwọn idí alágbára tí a gbé kalẹ̀. Síbẹ̀, ibínú àwọn ijọ́ búngbùn; wọn pinnu pé wọn kí yòò fetí sí ẹ̀rì, àti láti ti ẹ̀rì nàà jáde kúrò nínú àwọn ijọ́, kí àwọn mírán má bàa gbọ́ ọ.”

Kí ni ñ şelẹ̀ nígbà tí o bá gbé 2520 kalẹ̀ ní íbátan pẹ̀lú ojọ́ 2300? Nínú Ìtàn Millerite, a ti yín jáde kúrò nínú àwọn ìjọ, ó sì wà nìbẹ̀ ìsápá kan láti pa ọ̀rọ̀ nàà lẹ̀nu.

Àwọn tí kò gbójúgbòrò láti fà sẹ̀yìn kúrò lẹ́wọ̀ àwọn ẹ̀lòmíràn imọ̀lẹ̀ tí Ọ̀lórún ti fi fún wọn, ni a ti àwọn sọ̀ọ̀sì léde; sùgbón Jesu wà pẹ̀lú wọn, wọn sì kún fún ayọ̀ nínú imọ̀lẹ̀ ojú-rere Rẹ̀. A ti pèsè wọn sílẹ̀ láti gba ìhìn isẹ̀ angẹ̀li keji nàà. *Early Writings*, 235–237.

Láì lọ sínú ikẹ̀kọ̀ọ̀ nípa 2520, ohun tí a ñ gbìyànjú láti fi hàn ni pé Ellen White fi èdìdì ìfowọ̀sì rẹ̀ lé 2520. Bí o kò bá lè rí èyí, ó yẹ kí o gbàdúra pé kí Jésù yọ̀ ipé̀lẹ̀ kúrò lójú rẹ̀. Ellen White sọ̀ pé ẹ̀rí kan nàà tí ó mú wọn sọ̀ tẹ̀lẹ̀ nípa 1843 ni a tún rí nígbà nàà láti fi hàn pé àwọn àsikò àsoṭẹ̀lẹ̀ wònyí parí ní 1844. Ní gbogbo ìgbà, ó máa ñ tọ̀ka sí àwọn àsikò àsoṭẹ̀lẹ̀, tàbí àwọn nọ̀mbà nàà, ní ọ̀pọ̀. Àwọn àsikò àsoṭẹ̀lẹ̀ mẹ̀ta pé rẹ̀ ló wà lórí Àtẹ̀ 1843 tí ó parí ní 1843.

Èyí tí ó parí ní 1843, iye 1335, béèrè, fún itóbi girámà tó péye, pé kí ó kéré tán ní àkókò wòlì méjì kí ó lè sọ̀ pé “àwọn nọ̀mbà” àti “àwọn àkókò wòlì.” Bí wọn bá jẹ̀ mẹ̀ta, tí o sì yọ̀ ọ̀kan kúrò, nígbà nàà àwọn méjèjì tí ó fowọ̀sì ni 2520 àti 2300, láìka ohun tí ẹnìkẹ̀ni miiran lè sọ̀ sí.

Nínú ìtàn yí, pẹ̀lú Ìbànújẹ̀ Nlá àwọn Adventist ní October 22, 1844, Olúwa ñ mú ìrírí kan şe níbi tí a ti ñ lé wọn jáde kúrò nínú àwọn ìjọ́ kí wọn lè dúró, kí í şe lórí agbára tàbí ipa àwọn ènìyàn, bí kò şe lórí Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún. Wọn nílò ìrírí nàà kí wọn lè ní ìgbàgbọ̀ láti wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ pẹ̀lú Jésù Kristi. Ó ñ sọ̀ wọn di pípé láti mú Ìhìn Rere Àinípẹ̀kun dé iparí.

Èrì Àwọn Aşáájú-Ọ̀nà: James White àti Uriah Smith

Léyìn èyí, a ní Àwọn Aşáájú méjì, James White àti Uriah Smith. Àwọn wònyí ni àwọn ọ̀kúnrin pátàkì tí àwọn onímọ̀ ẹ̀sìn ọ̀de ọ̀nì máa ñ tọ̀ka sí láti fi sọ̀ pé James White kọ̀ 2520 sílẹ̀ ní 1863 àti pé Uriah Smith kọ̀ ọ̀ sílẹ̀ nínú àwọn ikòwé rẹ̀ ní àwọn ọ̀dún 1870s àti 1880s.

A ñ padà lọ sí ọ̀dún 1844 àti diẹ̀ léyìn ìgbà nàà láti rí bí James White àti Uriah Smith şe şàpẹ̀júwe ìtàn kan nàà pátápátá tí Ellen White şeşẹ̀ şàpẹ̀júwe. Ó sọ̀rọ̀ nípa àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ àti bí Olúwa şe yọ̀ ọ̀wọ̀ Rẹ̀ kúrò, tí a sì rí àşìşe nàà; bẹ̀ẹ̀ ni àwọn aşáájú-ọ̀nà méjèjì wònyí nàà şe.

Ellen White kò sọ̀ “2520” tàbí “àkókò méje,” sùgbón Uriah Smith àti James White sọ̀ ọ̀. Wọn fi í hàn kedere pé àwọn àkókò àsoṭẹ̀lẹ̀ tí a mò nínú ìtàn yí ni 2520 àti 2300.

James White, *Review and Herald*, ìdì 1, July 9, 1851: “Alátakò kan sọ̀ pé, ‘Èmi kò gbàgbọ̀ pé a ti fi ìgbẹ̀ ọ̀gànjọ̀ alẹ̀ nàà kalẹ̀ rí.’ Bẹ̀ẹ̀ ni àwa nàà kò gbàgbọ̀ pé a ti gbọ̀ ìgbẹ̀ ọ̀gànjọ̀ alẹ̀ nàà láàárín wa, tàbí pé a ọ̀ò gbọ̀ ọ̀ láéláé. Ìgbẹ̀ tí ó wà nínú Matteu 25:6, ‘Wò ó, ọ̀kọ̀ iyàwó ñ bọ̀,’ wà nínú ìtàn ìgbéyàwó kan ní ilẹ̀ ilà-oòrùn. Sùgbón pé a fi ìgbẹ̀ kan kalẹ̀, tí gbogbo ara Advent sì gbà á ní kíkún ní àkókò ìrìwé 1844, èyí tí ó bá ìgbẹ̀ ọ̀gànjọ̀ alẹ̀ nínú ọ̀we nàà mu dáadàa, kò yẹ̀ kí àwọn tí wọn ní ìrírí nínú rẹ̀ sẹ̀.”

James White ñ bá ìtàn kan lò níbi tí àwọn ènìyàn ti ñ kọ̀ ìgbẹ̀ Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru sílẹ̀ tí wọn sì ñ yọ̀ kúrò lójú ọ̀nà nàà. Ó ñ dáhùn sí èyí, yóò sì şàlàyé ìtàn yí.

“Ó dé ní àkókò tí ó tọ̀. Ìgbẹ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀ nàà tẹ̀ lé idádúró nàà lẹ̀şẹ̀kẹ̀şẹ̀, àti irò àti oorun nàà. Èyí tẹ̀ lé idádúró wa, léyìn tí a ti ní ìbànújẹ̀ nítorí ìretí tí kò şe, ó sì dé etí wa nígbà tí a wà ní ipò àşìşe.

Igbe náà jí àwọn wúndiá mēwàá náà dide, ó sì mú wọn tún fitilá wọn ɛ. Èyí, pèlú agbára Èmí, jí àwọn èniyàn Ìpadàbò Olúwa dide, ó sì mú wọn wá Bíbélí lójúfò bí kò ɛ rí rí tẹ̀lẹ̀, àti láti yà ara wọn sí mímọ̀ pèlú ohun-iní ayé wọn pátápátá fún Olúwa. Àwọn tí wọn ké igbe náà pé Olúwa yóò dé ní oṣù keje, ọ̀dún 1844, rí i ní kedere pé àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ náà dé sí àkókò náà; nítorí náà, èrì tí a ti gbékalẹ̀ láti inú àwọn àkókò náà láti fi hàn pé Ìpadàbò náà yóò wà ní 1843, fi hàn pé yóò wà ní 1844. Nígba náà ni a rí àṣiṣe kan nínú ọ̀nà ìṣirò náà tí ó parí ojú 2300 ní 1843. Kò sí ènikan nínú àwọn tí ó kòwé lòdì sí Ìpadàbò náà tí ó rí i. Ọ̀wọ̀ Ìtósónà Ọ̀lórún bo àṣiṣe náà títí di igbà tí àkókò dé fún kí a lè rí i. Àṣiṣe náà wà nínú mímú ọ̀dún kíkún 457 kúrò nínú 2300, èyí tí ó fi 1843 silẹ̀, láti ka ipín ọ̀dún 457 S.K., tí ó ti kojá nígba tí àṣe náà jáde, láti ibi tí a ti n ka ọ̀ṣẹ̀ àádòrin náà.”

“A darí ọ̀kàn wa sí àkókò náà, [1843,] nítorí pé nípa bí a ti n ka ojú àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ ọ̀tọ̀tọ̀ náà láti àwọn ọ̀dún wònyí tí àwọn amòye ìṣirò àkókò tí ó gbékẹ̀ lé jù lọ ti sọ pé imúṣe àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ wònyí tí yóò jẹ̀ àmì ibèrẹ̀ wọn wáyé, gbogbo wọn dàbí èni pé wọn yóò parí ní ọ̀dún náà.”

Nísinsin yìí, ó sọ fún wa nípa àwọn àṣikò àṣotẹ̀lẹ̀ tí wọn rò pé wọn dópín ní ọ̀dún 1843.

“Èwẹ, èyí jẹ̀ ohun tí ó hàn lásán nikan.” Ó hàn lásán nikan pé wọn parí ní 1843. Wọn yóò rí i pé wọn parí ní 1844.

“A kà “àkókò méje,” tàbí ọ̀dún 2520, láti igbèkùn Manase, èyí tí a fi ifòkànsin nílá sòkalẹ̀ sí ọ̀dún 677 ɣáájú Kristi láàárín àwọn onímọ̀ ìṣirò àkókò.” Ìwònyí ni àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ tí wọn n bálò. “Ojú yìí nikan ni àwa ti ti máa n kà láti inú rẹ̀ fún ibèrẹ̀ àkókò yìí; nígba tí a sì yọ 677 ɣáájú Kristi kúrò nínú ọ̀dún 2520, ọ̀dún 1843 lẹ́yìn Kristi ni ó sẹ̀ kù. Sùgbón àwa kò kíyẹ̀ sí i pé, bí yóò ɛ nílò ọ̀dún kíkún 677 ɣáájú Kristi àti ọ̀dún kíkún 1843 lẹ́yìn Kristi láti parí ọ̀dún 2520, bèẹ̀ náà ni yóò tún fi dandan mú wa láti fa àkókò yìí lọ sínú ọ̀dún 1844 lẹ́yìn Kristi gégé bí ó ti lè jẹ̀ pé ó bèrẹ̀ lẹ́yìn ibèrẹ̀ ọ̀dún 677 ɣáájú Kristi.”

Àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ tí “ọ̀wọ̀ Ìtojú Ọ̀lórún pa ọ̀wọ̀ Rẹ̀ mọ̀ lóri àṣiṣe náà,” ní 2520 náà nínú wọn.

Uriah Smith: “Bí àkókò ti n bá a lọ kojá AD1843, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ bèrẹ̀ sí i bi idí tí wọn fi ní ìrèwèsì nípa ọ̀dún idásilẹ̀ tí wọn n retí. Nígba náà ni a rí i pé, bí a bá bèrẹ̀ gbogbo àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ náà nínú àwọn ọ̀dún BC, níbi tí a ti máa n gbé ibèrẹ̀ wọn sí nígba gbogbo, wọn kò ní parí lóṣòṣò, àní bí a bá fi rò pé itòlẹ̀ṣeṣe àkókò wa àti ojú ibèrẹ̀ wọn tó, títí di igbà kan láàárín ọ̀dún 1844. Bayi, nínú àkókò méje náà, tàbí ọ̀dún 2520, tí ó bèrẹ̀ ní BC677—jubili nílá náà, tàbí ọ̀dún 2450 [kò hàn lóri bèni àwòrán 1843 tàbí 1850.], tí ó bèrẹ̀ ní BC607—àti ọ̀dún 2300 ti Dániẹ̀lì, tí ó bèrẹ̀ ní BC457—gégé bí apá kan nínú ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn ọ̀dún wònyí, láti inú èyí tí a ti n dá àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ náà sí lóṣòṣò, ti kojá kí àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ oríṣiríṣi tí ó samisi ibèrẹ̀ wọn tó ṣẹ̀lẹ̀, ó ɛ pàtàkì pé kí wọn gùn dé inú AD1844 tó bèẹ̀ gégé bí ọ̀kọ̀ọ̀kan wọn ti bèrẹ̀ lẹ́yìn ibèrẹ̀ àwọn ọ̀dún BC tí a fi n kà wọn lóṣòṣò, kí ó lè ɛ ɛ, bóyá láti mú iye ọ̀dún nínú ọ̀kọ̀ọ̀kan wọn pé, tàbí láti dán otítọ̀ itòlẹ̀ṣeṣe àkókò wa wò. Sùgbón kò sí àmì itọ̀ka kankan sí àkókò náà, nínú ọ̀kọ̀ọ̀kan àwọn ọ̀dún BC náà, nígba wo ni àwọn àkókò oríṣiríṣi náà ti bèrẹ̀; nítorí náà, àkókò inú ọ̀dún iparí wọn, kò ɛ samisi pèlú idánilójú gígún.”

Uriah Smith àti James White jọ jẹ́rìí pé àwọn àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ tí a mò pé wọn parí ní ọ̀dún 1844 ni 2520 àti ọ̀dún 2300, ní lílo àwọn ọ̀rọ̀ ìṣàpẹ̀júwe kan náà gégé bí Ellen White ɛ lò nínú Early Writings, ojú-iwé 236 àti àwọn tó tẹ̀ lé e.

Èwòn Òtító: Àwọn Kókó-Ìbèrè William Miller

Àwọn Ìkòwé Àkókó, ojú-ìwé 230: “Olórún rán àngẹ̀lì Rẹ̀”—àngẹ̀lì Gẹ̀bùrẹ̀lì—“látì síṣẹ̀ lórí ọ̀kàn àgbẹ̀ kan”—William Miller—“ẹ̀ni tí kò tì gba Bíbẹ̀lì gbọ́, látì darí rẹ̀ sí wíwádíi àwọn àṣotẹ̀lẹ̀. Àwọn àngẹ̀lì Olórún máa n bẹ̀ ẹ̀ni àyànfẹ̀ yẹn wò leraléra, látì tọ́ ọ̀kàn rẹ̀ sọ̀nà kí wón sí sí àwọn àṣotẹ̀lẹ̀ tí ó ti wà ní òkùnkùn fún àwọn èniyàn Olórún sí imòye rẹ̀. A fi ìbèrè èwòn òtító náà fún un, a sì n darí rẹ̀ lọ látì wá ijápò lẹ̀yìn ijápò, títí ó fi wo Ọ̀rọ̀ Olórún pẹ̀lú iyàlẹ̀nu àti imóríyá. Ó rí níbẹ̀ èwòn òtító pípé. Ọ̀rọ̀ náà tí ó ti kà sí èyí tí kò ní imísí, nísinsinyí sí síwájú ojú rẹ̀ nínú ẹ̀wà àti ọ̀go rẹ̀. Ó rí i pé apá kan ti Ìwé Mímọ̀ n ṣàlàyé òmíràn,”—Gẹ̀bùrẹ̀lì fi ọ̀nà tí a n pè ní lílo ẹ̀ṣẹ̀-ìtọ̀kasí látì fi ẹ̀rí múlẹ̀ hàn án, ilà lórí ilà, ibí diẹ̀ àti ibẹ̀ diẹ̀.

Gabrieli fún un ní ìbèrè èwòn òtító náà àti ọ̀nà ifidí rẹ̀ múlẹ̀ nípasẹ̀ itọ̀kasí-ẹ̀ṣẹ̀.

William Miller, Advent Review and Sabbath Herald, April 18, 1854: “Látì inú ikẹ̀kọ̀ síwájú sí i tí Ìwé Mímọ̀, mo pinnu pé àkókò méje iṣàkóso gíga àwọn Kẹ̀fẹ̀rì gbọ̀dò bẹ̀rẹ̀ nígbà tí àwọn Júú dáwọ̀ jìjẹ̀ orílẹ̀-èdè olómìnira dúró nígbà igbẹ̀kùn Manase, èyí tí àwọn akọ̀sílẹ̀ iṣìrò àkókò tí ó dára jù lọ fi sí ọ̀dún 677 ṣáájú Kristi; pé ojú 2300 bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú ọ̀ṣẹ̀ áádòrin, èyí tí àwọn akọ̀sílẹ̀ iṣìrò àkókò tí ó dára jù lọ sọ̀ di ọ̀dún 457 ṣáájú Kristi; àti pé ojú 1335 tí ó bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú imúkúró ẹ̀bọ̀ ojoojúmọ̀, àti idásílẹ̀ ohun iríra tí n mú iparun wá, [Danieli 12:11] ni a gbọ̀dò ka látì igbà idásílẹ̀ iṣàkóso gíga ti Pápà, lẹ̀yìn imúkúró àwọn ohun iríra keferi, èyí tí, gẹ̀gẹ̀ bí àwọn akòwé-itàn tí ó dára jù lọ tí mo lè tọ̀ka sí, ó yẹ̀ kí a fi sí nṅkan bí ọ̀dún 508 lẹ̀yìn Kristi.”

Ellen White sọ̀ pé Gabrieli ni ó fi ìbèrè sí èwòn òtító náà fún William Miller, William Miller sì jẹ́rìí pé àwọn ibi ìbèrè méta tí a fi fún un ni AD508, 677BC, àti 457BC. Àngẹ̀lì Gabrieli ni ó fi àwọn ibi ìbèrè àwọn àṣotẹ̀lẹ̀ wònyí fún un, èyí tí ó mú itàn Èkún Àárín Ọ̀ru jáde.

Ìtanjẹ̀ Ìkẹ̀yìn: Kíkọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀ Sílẹ̀

Àwọn Ìránṣẹ̀ Tí A Yàn, ìwé 1, ojúewé 48: “Sátàní n . . . fi èké tí a ṣe bí ẹ̀ni pé ó jẹ̀ tòótọ̀ tẹ̀ síwájú nígbà gbogbo—látì fà èniyàn kúrò nínú òtító. Ìtanjẹ̀ ikẹ̀yìn pátápátá ti Sátàní yòò jẹ̀ látì sọ̀ ẹ̀rí Èmí Olórún di aláìní ipa.” Ìtanjẹ̀ ikẹ̀yìn ti Sátàní ni látì pa Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀ run.

Bí o bá kọ̀ àwọn òtító ipilẹ̀ wònyí sílẹ̀, ní àkókò kan náà ni o n kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀ sílẹ̀. Ellen White fi ifowósí rẹ̀ lé 2520. Kọ̀ 2520 sílẹ̀, iwọ̀ sì n ju omọ̀ náà tí pẹ̀lú omi iwè náà.

“Satani n . . . fi èké tí a ṣe bí tòótọ̀ wólẹ̀ nígbà gbogbo—látì mú èniyàn kúrò nínú òtító. Ìtanjẹ̀ ikẹ̀yìn pátápátá ti Satani yòò jẹ̀ látì sọ̀ ẹ̀rí Èmí Olórún di aláìlò. ‘Níbi tí iran kò bá sí, àwọn èniyàn a ṣẹ̀gbé’ (Òwẹ̀ 29:18).” Ó n sọ̀rọ̀ nípa kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀, ó sì sọ̀ ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú èyí pé bí o bá kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀, níbi tí iran kò bá sí, àwọn èniyàn a ṣẹ̀gbé. Kí ni iran náà? Bí o bá kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀, kí ni iran tí o ṣe aláìní?”

“Kọ̀ iran náà sílẹ̀, kí o sì jẹ̀ kí ó yege lórí àwọn wàláà, kí ẹ̀ni tí ó bá n kà á lè sáré.” Habakuku 2:2 (KJV). Bí o bá kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀ sílẹ̀, iwọ̀ yòò kọ̀ Àtẹ̀ 1843 sílẹ̀; àti bí o bá kọ̀ Àtẹ̀ yí sílẹ̀, iwọ̀ n kọ̀ Èmí Àṣotẹ̀lẹ̀ sílẹ̀.

“Satani yòò ṣiṣẹ̀ pẹ̀lú ogbón àlùmónì, ní ọ̀nà oríṣíríṣi àti nípasẹ̀ àwọn aṣojú oríṣíríṣi, látì mì igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ àwọn èniyàn iyókù Olórún nínú ẹ̀rí òtító. Ìkóríira kan yòò dána sí i lòdì sí àwọn Èrì náà, èyí tí í ṣe ti satani.” Nígbà mìíràn a máa n ronú nípa “ti satani” gẹ̀gẹ̀ bí iṣẹ̀ búburú tí ó kún

fún òkùnkùn, sùgbòn nínú Patriarchs and Prophets a sọ fún wa pé Satani n ń sísẹ nípa fifọ àniyàn àti iyeméjì sínú ọkàn èniyàn. Èyí ni ikolù ti satani sí Èmí Àsọtẹlẹ̀ àti sí àwọn òtítọ̀ ìpilẹ̀ wònyí. Ó jẹ̀ nípasẹ̀ àwọn èniyàn tí a yẹ̀ kí a gbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tí wọn fi n fi àwọn iyeméjì wònyí sílẹ̀ sínú ọkàn.

“Ìkóríira kan yòò ru sílẹ̀ sí àwọn Èrì náà, èyí tí í ẹ̀ se ti Sátáni. Àwọn iṣiṣẹ̀ Sátáni yòò jẹ̀ láti mú ìgbàgbọ̀ àwọn ìjọ̀ nínú wọn dàrú, nítorí èyí: Sátáni kò lè ní ọ̀nà tó mọ̀ tó bẹ̀è láti mú àwọn itansán rẹ̀ wọ̀lẹ̀ kí ó sì di àwọn ọkàn mọ̀ nínú àwọn itànje rẹ̀ bí a bá fetí sí àwọn ikilọ̀ àti ibáwí àti imòràn ti Èmí Olórùn.” Selected Messages, iwé 1, 48.

Bí a ẹ̀ se n mú èyí wá sí iparí, nígbà tí Sister White sọ pé a kò ní ohunkóhun láti bẹ̀rù fún ojọ̀ iwájú àfi pé kí a má bà a gbagbé idarí Olúwa, emi n sọ pé idarí Olúwa tí ó n sọ nípa rẹ̀ ni itàn láti Àkókò Ìdúró dé ilẹ̀kùn tí a ti pa—itan tí ọ̀rọ̀ náà, The Midnight Cry, n sọjú fún. A kò ní ohunkóhun láti bẹ̀rù fún ojọ̀ iwájú àfi pé kí a má bà a gbagbé bí Olúwa ẹ̀ darí wa nínú irírí The Midnight Cry, àti pẹ̀lú àwọn èkọ̀ tí ó ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú idarí yí. Àwọn èkọ̀ tí ó mú irírí yí wá ni àwọn àsọtẹlẹ̀ àkókò mẹ̀ta, tí wọn bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú àwọn ojọ̀ tí Àngẹ̀lì Gébúriẹ̀lì fi fún William Miller. A kò ní ohunkóhun láti bẹ̀rù fún ojọ̀ iwájú àfi pé kí a má bà a gbagbé àwọn èkọ̀ wònyí, pẹ̀lú 2520, tí ó mú irírí The Midnight Cry wá bí Olúwa ẹ̀ darí àwọn Millerites kojá ipò gíga jùlọ̀ ti Ihinrere Àinípẹ̀kun.

Spalding and Magan, ojúewé 305–306: “Ohun kan dájú: àwọn Adventist Ojọ̀ Keje wònyí tí wọn bá dúró lábẹ̀ àsiá Sátáni yòò kọ̀kọ̀ fi ìgbàgbọ̀ wọn sílẹ̀ nínú àwọn ikilọ̀ àti ibáwí tí a ní nínú Àwọn Èrì ti Èmí Olórùn.” Bí o bá kọ̀ Àwọn Ìpilẹ̀ sílẹ̀, o n kọ̀ Èmí Àsọtẹlẹ̀ sílẹ̀. Bí o bá kọ̀ Èmí Àsọtẹlẹ̀ sílẹ̀, o n kọ̀ Àwọn Ìpilẹ̀ sílẹ̀. Wọn n bá ara wọn lo. Níbi tí Èmí Àsọtẹlẹ̀ kò bá sí, iran kò sí.

A n pe sí iyasímímọ̀ tí ó jinlẹ̀ sí i àti sí iṣẹ̀ mímọ̀ jù lo, a ó sì máa bá a lo ní pípe bẹ̀. Àwọn kan tí wọn n sọ àwọn imòràn Satani jáde nísinsin yí yòò tún wá sí imọ̀lára ara wọn. Àwọn kan wà ní àwọn ipò pàtàkì ti ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tí wọn kò lóye òtítọ̀ fún àkókò yí. A gbọ̀dọ̀ fi ihìn iṣẹ̀ náà fún wọn. Bí wọn bá gbà á, Kristi yòò tẹ̀wọ̀ gbà wọn, yòò sì sọ wọn di àwọn alábasíṣẹ̀ pọ̀ pẹ̀lú rẹ̀. Sùgbòn bí wọn bá kọ̀ láti gbọ̀ ihìn iṣẹ̀ náà, wọn yòò dúró lábẹ̀ àsiá dúdú ti Oba Òkùnkùn.

“A ti kọ̀ mi láti sọ pé òtítọ̀ iyebiye fún àkókò yí n sọ sílẹ̀ sí i ní kedere sí i fún ọkàn èniyàn. Ní itumọ̀ pàtàkì kan, àwọn ọkùnrin àti àwọn obinrin gbọ̀dọ̀ jẹ̀ eran ara Kristi, kí wọn sì mu èjẹ̀ rẹ̀. Ìdàgbàsókè yòò wà nínú ọ̀ye, nítorí òtítọ̀ lè máa gbòòrò sí i láidáwọ̀dúró. Oludásilẹ̀ àtòrunwá ti òtítọ̀ yòò wọ̀ inú ibáṣepọ̀ tímótímọ̀ sí i, tí yòò sì tún sún mọ̀ra sí i pẹ̀lú àwọn tí n tẹ̀síwájú láti mọ̀ ọ̀n. Bí àwọn èniyàn Olórùn ẹ̀ se n gba ọ̀rọ̀ rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ounje ọ̀run, wọn yòò mọ̀ pé ilọ̀síwájú rẹ̀ ti pèsè tán bí ọ̀wúrọ̀. Wọn yòò gba agbára emi, gẹ̀gẹ̀ bí ara ẹ̀ se n gba agbára ti ara nígbà tí a bá jẹ̀ ounje.”

“A kò tii lóye ipinnu Olúwa dáadáa nípa bí ó ẹ̀ se mú àwọn omọ̀ Israẹ̀lì jáde kúrò ní irẹ̀kúṣù Ìjibítì, tí ó sì darí wọn gba aginjù wọ̀ ilẹ̀ Kenaani.

“Bí a ti n kọ̀ àwọn itansán imọ̀lẹ̀ Olórùn tí n tàn láti inú ihìn rere jọ̀, a ó ní ọ̀ye tí ó túbọ̀ ẹ̀ kedere sí nípa ètò àwọn Júù, àti imòrírì tí ó jinlẹ̀ síi fún àwọn òtítọ̀ pàtàkì rẹ̀. Ìṣawárí wa nípa òtítọ̀ kò tii pé. A ti kọ̀ diẹ̀ nínú àwọn itansán imọ̀lẹ̀ jọ̀ nikan. Àwọn tí kii ẹ̀ se akẹ̀kọ̀ Ọ̀rọ̀ náà lójoojúmọ̀ kii yòò yanjú àwọn iṣòro ètò àwọn Júù. Wọn kii yòò lóye àwọn òtítọ̀ tí iṣẹ̀ iranṣẹ̀ tẹ̀npilì kóni. Ọ̀ye ayé nípa ètò nílá Rẹ̀ n dá iṣẹ̀ Olórùn dúró. Ìyè ojọ̀ iwájú yòò sí itumọ̀ àwọn

òfin tí Kristi, nígbà tí a fi òpó àwọ́sánmà bò ó mọ́ra, fi fún àwọ́n èniyàn Rẹ̀ payá.” Spalding and Magan, 305–306.

Àwọ́n Adventist wọ́nyí tí wọ́n gba àmì ẹ̀ranko nàà, tí wọ́n dúró lábẹ̀ àsíá Sátàní, kọ Ẹ̀mí Àsọ̀tẹ̀lẹ̀ sílẹ̀ ní àkọ̀kọ̀.

Ẹ̀gbẹ̀ méjì ní ó wà nínú àyọ̀kà yìí: àwọ́n tí ń tẹ̀sìwájú láti mọ Olúwa, tí ń bá a lọ láti jẹ ẹ̀ran ara Rẹ̀ àti láti mu ẹ̀jẹ Rẹ̀, tí wọ́n sì ń bá a lọ láti kẹ̀kọ̀ọ̀ Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run, àti àwọ́n tí kò ẹ̀ bẹ̀. Ìdàgbàsókè òtítító kò tii parí; wọ́n yóò ní ohun láti sọ nípa isẹ̀ Ibi Mímọ̀ tí a kò tii sọ. Wọ́n yóò tẹ̀numọ̀ iyípadà isètò igbà ní àkọ̀kọ̀ Kristi, tí ó jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ẹ̀sáájú fún iyípadà nàà ní àkọ̀kọ̀ àwọ́n Millerite, tí ó sì ń tọ̀ka síwájú sí isètò igbà nàà nígbà tí Kristi yóò yí padà kúrò ní Ìdájọ̀ àwọ́n Ọ̀kú sí Ìdájọ̀ àwọ́n Alààyè. Wọ́n yóò ní ohun láti sọ nípa Ibi Mímọ̀ àti bí Olúwa ẹ̀ ń fi idànimò sí àwọ́n isípòpadà Rẹ̀ nínú àwọ́n iyípadà isètò igbà wọ́nyí nípasẹ̀ itújáde Ẹ̀mí Rẹ̀.

Àwọ́n àyọ̀kà díẹ̀ sí i, a sì ti fẹ̀rẹ̀ parí.

Àwọ́n Adventisti Ojọ Keje wọ́nyẹn tí wọ́n kọ̀ Ìkẹ̀de Ọ̀gànjọ̀, ẹ̀bú kúrò lójú ọ̀nà, nípa kíkò itọ̀sọ̀nà Olúwa àti àwọ́n ẹ̀kọ̀ igbàgbọ̀ tí ó mú itàn Ìkẹ̀de Ọ̀gànjọ̀ wá. Ẹ̀yí ni ohun tí a ní láti bẹ̀rù—kíkò àwọ́n ẹ̀kọ̀ wọ́nyẹn, àti àìlọ́ye irírí nàà. Nípa bẹ̀, a ń kọ̀ Ẹ̀mí Àsọ̀tẹ̀lẹ̀.

Arábirin White fi èdidi ifowósí rẹ̀ lé 2520. A ó fi hàn bí ó ẹ̀ ẹ̀ fi èdidi ifowósí rẹ̀ lé àwọ́n òtítító míràn lórí Àtẹ̀ 1843.

Ní iparí ayé, nígbà tí gbogbo ẹ̀yí bá dé ipò gíga jùlọ̀ ti Ìhìnre Àinípekun nínú itàn wa, a òò dojú kọ̀ Adventism pẹ̀lú ilàna idánwò ipele mẹ̀ta tí a ti fi sàpẹ̀rẹ̀ ẹ̀sáájú, gẹ̀gẹ̀ bí a ti rí i nínú irírí William Miller.

William Miller ẹ̀ àsìse mẹ̀ta: (1) Ó kọ̀ Ìkígbe Àárín Ọ̀gànjọ̀, ó sì ẹ̀bú kúrò lórí ọ̀nà sí ayé búburú tí ó wà ní isàlẹ̀. (2) Lẹ̀yìn nàà, ó fi igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ sínú agbára imísí èniyàn, Joshua Himes. (3) Ó kọ̀ ojọ̀ isinmi Sábáàti.

Ìbèèrè kan dide pé: “Sé ó kọ̀ Sábáàti tabí Ibi Mímọ̀ nàà?” Ẹ̀kọ̀ nàà tí ó yí padà láti ibi mímọ̀ lórí ilẹ̀-ayé sí Ibi Mímọ̀ ní Ọ̀run ní àkọ̀kọ̀ yẹn lè má ẹ̀ jẹ̀ pé Miller lóye rẹ̀ ní kíkún. Nígbà tí a dari Ellen White wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, ó rí Àwọ́n Ọ̀fin Mewáà nínú àpótí májẹ̀mú, àti pé Ọ̀fin Sábáàti ní imòlẹ̀ mímọ̀ kan yí i ká.

Ohun tí Miller kọ̀ ni Ọ̀fin Ọ̀lọ̀run—iyẹn Sábáàti. Nítorí nàà, Miller kọ̀ Igbe Àárín Ọ̀ru, lẹ̀yìn nàà ó gbẹ̀kẹ̀ lé ẹ̀ran-ara, ó sì tẹ̀sìwájú láti gba àmì ẹ̀ranko nàà. Ẹ̀yí ni a tún ẹ̀ ní òpin ayé.

Àwọ́n Ẹ̀rì Itẹ̀wọ̀gbà, idipò 5, ojú-iwé 211: “Níhìn-in a rí i pé ijọ̀—ibi mímọ̀ Olúwa—ni ó kọ̀kọ̀ ní láti ní irírí ilú ibínú Ọ̀lọ̀run. Àwọ́n agbàlagbà ọ̀kúnrin, àwọ́n eni tí Ọ̀lọ̀run ti fi imòlẹ̀ nílá fún, tí wọ́n sì ti dúró gẹ̀gẹ̀ bí alábòójútó àwọ́n ire ẹ̀mí àwọ́n èniyàn, ti sọ̀tẹ̀ sí igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tí a fi sí wọ́n.” Ó ń sàlàyé lórí Ẹ̀zekieli 8 àti 9, ididi. Arábirin White sọ̀ pé ididi nínú Ẹ̀zekieli 9 jẹ̀ kan nàà pẹ̀lú ididi Ìfihàn 7. Ó ń sọ̀rọ̀ nípa àkọ̀kọ̀ ididi àwọ́n 144,000. Ó sọ̀ pé àwọ́n tí ó yẹ̀ kí wọ́n jẹ̀ alábòójútó ti sọ̀tẹ̀ sí igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ tí a fi sí wọ́n.

“Wọn ti gba ipò pé kò yẹ kí a máa retí àwọn isẹ̀ iyanu àti ifihàn alágbára agbára Olórun gégé bí ti ojò isáájú. Àkókò ti yí padà.” Àsìṣe àkókó wọn ni pé wọn tako Ìkéde Àárín Òru, ní síṣo pé, “Ohun tí ó ṣeṣẹ̀ nínú ìtàn Ìkéde Àárín Òru yìi kò tún ara rẹ̀ ṣe.” Wọn n ń ṣubú kúrò lójú ọ̀nà náà.

“Àwọn ọ̀rọ̀ wònyí n mú àìgbàgbọ̀ wọn lágbara, wọn sì n wí pé: Olúwa kí yóò ṣe rere, bẹ̀ẹ̀ ni kí yóò ṣe ibi. Ó ní àánú jù láti bẹ̀ àwọn èniyàn Rẹ̀ wò nínú idájó. Báyi ni ‘Àlàáfia àti ààbò’ ṣe jẹ̀ igbe láti ọ̀dọ̀ àwọn èniyàn tí kí yóò tún gbé ohùn wọn sókè bí ipè láti fi àwọn irékojá wọn hàn fún àwọn èniyàn Olórun àti àwọn èṣe wọn fún ilé Jakọbu. Àwọn ajá adití wònyí tí kò fẹ̀ pariwo ni àwọn tí yóò ní irírí èsan gbígba tó tọ̀ láti ọ̀dọ̀ Olórun tí a ti mú bínú. Àwọn ọ̀kúnrin, àwọn omọ̀bínrin, àti àwọn omọ̀ kékeré, gbogbo wọn jọ ṣẹ̀gbé.” Testimonies, idipò 5, 211.

Jeremiah, nípa síṣo nípa ikùna kejì ti William Miller, wí pé, “Báyi ni Olúwa wí; Ègún ni fún ọ̀kúnrin tí ó gbẹ̀kẹ̀lé èniyàn, tí ó sì fi ẹ̀ran-ara ṣe apá rẹ̀, tí ọ̀kàn rẹ̀ sì kúrò lódò Olúwa.” Jeremiah 17:5 (KJV). Bí o bá gbẹ̀kẹ̀lé èniyàn, ọ̀kàn rẹ̀ yóò kúrò lódò Olúwa.

Ìkòsilẹ̀ àkókó ní iparí ni Ìkígbe Òru, àtúnṣe ifihàn agbára Olórun. Èkejì ni fifi ègbé sí ẹ̀ran-ara. Èkẹta ni Òfin Ojò Àikú.

Àwọn egbé méjì péré ní ó lè wà. A fi àmì pátó kọ̀ ọ̀kọ̀ọ̀kan egbé, yálà pèlú èdidi Olórun aláàyè, tàbí pèlú àmì ẹ̀ranko náà tàbí tí ère rẹ̀. Omọ̀kúnrin àti omọ̀bínrin Ádámù kọ̀ọ̀kan n yan Kristi tàbí Bárábási gégé bí olórí rẹ̀. Gbogbo àwọn tí wọn bá sì fi ara wọn sí egbé àwọn aláìṣòótó dúró lábé àsiá dúdú Sátàni, a sì ka wọn sí ẹ̀ni tí n kọ̀ Kristi sílẹ̀ tí wọn sì n fi í lò ní ọ̀nà ẹ̀gàn. A tún ka wọn sí ẹ̀ni tí wọn mọ̀mọ̀ n kàn Olúwa iyè àti ọ̀go mọ̀ àgbélébùú. Review and Herald, January 30, 1900.

Ohun kan dájú: àwọn Adventist Ojò Keje wònyí tí wọn dúró lábé àsiá Sátàni yóò kọ̀kọ̀ fi igbẹ̀kẹ̀lé wọn sílẹ̀ nínú Èmí Àsọtélé.

Ìsìn Adventism tún ilàna idánwò igbésè méta tí William Miller kùna nínú rẹ̀ ṣe. Sùgbón àwọn àngẹ̀lì n dúró láti jí Miller dide kí wọn sì mú un lọ̀ sí ilé pèlú Olùgbàlà rẹ̀. Fún àwọn Adventist tí wọn gba àmì ẹ̀ranko náà, kí í ṣe àwọn àngẹ̀lì wònyẹn ni wọn n dúró de wọn.

“Léraléra ni a ti fi hàn mí pé, a kò gbọ̀dọ̀ ka àwọn irírí igbà àtijó ti àwọn èniyàn Olórun sí àwọn ọ̀títí tí ó ti kú. A kò gbọ̀dọ̀ fi àkòsilẹ̀ àwọn irírí wònyí ṣe bí a ṣe máa fi almanaki ọ̀dún tó kojá ṣe. A gbọ̀dọ̀ pa àkòsilẹ̀ náà mọ̀ l’ọ̀kàn, nítorí ìtàn yóò tún ara rẹ̀ ṣe.” Publishing Ministry, 175.

Kí ló dé tí a fi nílò láti rántí Igbé Kígbe Òru? Nítorí pé a ó tún ìtàn ṣe. Nínú ìtàn yìi, iránsẹ̀ tí yóò fa ìmìtiti ni 2520 àti 2300; yóò sì lè àwọn èniyàn jáde kúrò nínú àwọn ijọ̀ nítorí èyí.

Sùgbón, ṣe ìtàn yìi, Igbé Ọ̀gànjó Òru, yóò tún ṣeṣẹ̀ ní tòótó, tàbí ṣe ìtàn lásán ni? Kíyèsí àyọ̀kà tó tẹ̀lé yìi:

Ayé kan wà tí ó wà ní inú iwà búburú, nínú ẹ̀tàn àti itanranje, ní abẹ̀ ọ̀jiji ikú gan-an,—ó sùn, ó sùn. Ta ni n ní irora ọ̀kàn láti jí wọn? Ohùn wo ni ó lè dé ọ̀dọ̀ wọn? A gbé èrò inú mi lọ̀ sí ojò iwájú, nígbà tí a ó fi àmì náà hàn. “Kíyèsí i, ọ̀kọ̀ iyàwó n bọ; ẹ̀ jáde lọ̀ padé rẹ̀.” Sùgbón àwọn kan yóò ti pé láti rí ọ̀róró fún ikúnkún àwọn fitilá wọn, ní sì pé jù ni wọn yóò rí i pé iwà, tí a ṣojú rẹ̀ nípasẹ̀ ọ̀róró náà, kí í ṣe ohun tí a lè fi ránsẹ̀ sí ẹ̀lòmíràn. Review and Herald, February 11, 1896.

A tún itàn Èkún Àárín Òru yìi ẹ deédée tí tí dé gẹgẹ bí ó ti wà nínú lẹtà kọ̀kan.

Ellen White lóye pé 2520 jẹ àsoṭélẹ̀ àkókò tó ní itẹ̀wọ̀gbà, àti pé Olúwa ló ó lẹ́tí mú àkókò idádúró nàà wá, idààmú nàà tí ó dá irírí nàà sílẹ̀ tí ó pèsè àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin lẹ́tí fì ìgbàgbọ̀ wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ pẹ̀lú Kristi.

A kò tì gbìyànjú lẹ́tí fì Bíbẹ̀lì jẹ̀rìí 2520 nàà ní báyí. Nínú ikẹ̀kọ̀ yìí nípa Tábilì Méjì ti Hábakúkù, a kọ̀ fẹ̀ kọ̀kọ̀ mú un hàn gbangba pé Ellen White fọ̀wọ̀ sí àwọn ẹ̀kọ̀ wọ̀nyí tí Ìjọ̀ Adventist n kọ̀ lóní; lẹ́yìn nàà ni a ó sì wọ̀ inú ikẹ̀kọ̀ Bíbẹ̀lì nàà.